

**Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale
Bârgău - Călimani**

Sediu: Jelna nr. 110, comuna Budacu de Jos, jud. Bistrița-Năsăud
Telefon: +40 740297211, email: gal@bargau-calimani.ro, website: bargau-calimani.ro

Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bârgău-Călimani

RAPORT DE EVALUARE FINALĂ A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Decembrie 2016 – August 2025

Proiect finanțat cu fonduri europene nerambursabile prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR).

Programul Național de Dezvoltare Rurală este implementat de Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, din subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

PNDR este finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bârgău - Călimani

Sediu: Jelna nr. 110, comuna Budacu de Jos, jud. Bistrița-Năsăud
Telefon: +40 740297211, email: gal@bîrgau-calimani.ro, website: bîrgau-calimani.ro

1. **Capitolul 1 – Rezumat executiv**
2. **Capitolul 2 – Introducere**
3. **Capitolul 3 – Informații generale privind SDL**
4. **Capitolul 4 – Cadrul de evaluare și metodologia**
5. **Capitolul 5 – Analiza de ansamblu a eficacității SDL**
 - 5.1 Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL
 - 5.2 Eficacitatea SDL, la nivel de domeniu de intervenție
6. **Capitolul 6 – Răspuns la întrebările de evaluare**
7. **Capitolul 7 – Factorii de succes și eșec în implementarea SDL**
8. **Capitolul 8 – Concluzii.Recomandări.**

1. Rezumat executiv

Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL FDZR Bârgău-Călimani pentru perioada **2016–2025** a reprezentat un proces complex și participativ, care a valorificat resursele PNDR 2014–2020, fondurile de tranziție (2021–2022) și fondurile suplimentare EURI, pentru a sprijini dezvoltarea multisectorială a teritoriului.

Evaluarea reflectă progresul implementării strategiei la data de 31.08.2025. Prin acest raport se prezintă evoluția indicatorilor și obiectivelor cuprinse în Strategia de dezvoltare locală, de la momentul semnării contractului cadru de finanțare și până la momentul realizării prezentului document. Documentul a fost elaborat de către echipa executivă GAL.

Valoarea totală a SDL **Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bârgău – Călimani**, conform contractului cadru este de **3.160.427,95 euro**, din care:

- alocarea aferentă sM **19.2 este de 2.540.035,94 euro** (FEADR+EURI),
- alocarea aferentă sM **19.4 este de 620.392,01 euro**, valori care trebuie absorbite până la finalul perioadei de implementare, respectiv 31.12.2025, în acord cu Contractul cadru semnat cu AFIR, cu Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 și cu toate reglementările europene referitoare la acest program.

Sumele solicitate la plată de către GAL FDZR Bârgău – Călimani, în cadrul sM 19.4 se încadrează în procentul maxim de 19,63%, respective sub 20%, din costurile publice totale efectuate pentru această Strategie.

La data desfășurării evaluării, 01.08.2025 GAL FDZR Bârgău-Călimani avea următorul tablou de implementarea SDL:

1. Pentru Submasura 19.2 exista contractare pentru o valoare de **2.536.050,71 euro** din totalul de 2.540.035,94 euro, valoare care corespunde unui procent de **99,84%**.

Totodată, valoarea absorbită la data realizării evaluării este de 1.846.134,33 euro, respectiv **72.80%** din valoarea totală contractată.

2. Pentru Submasura 19.4 valoarea alocată a fost contractată în totalitate: **620.392,01 euro**, din care **590.362,86 euro** valoarea absorbită (CS1 + CS2 + CS3), respectiv, un procent de **95,16%**.

Totalul valorii SDL contractată, sM 19.2 + sM 19.4 la data realizării acțiunii de evaluare SDL, respectiv 31.08.2025, este de 3.156.442,72 euro, dintr-un total general al SDL de **3.160.427,95 euro**, respectiv **99,87%**

Prin Submasura 19.2 au fost finanțate în final 29 de proiecte, contractate pe 5 Măsuri de finanțare după cum urmează:

Măsura SDL	Alocare inițială (€)	Pondere din SDL a alocării inițiale	Alocare tranziție/EURI (€)	Alocare totală finală (€)	Pondere din SDL a alocării finale (%)
M1/6A	902.471,00	43,68%	473.824,94	1.557.547,57	61,32%
M2/6A	360.000,00	17,42%	0,00	0,00	0,00%
M3/6B	100.000,00	4,84%	0,00	525.707,37	20,70%
M4/6B	160.000,00	7,74%	0,00	159.800,00	6,29%
M5/2A	343.740,00	16,64%	0,00	102.230,00	4,02%
M6/2A	200.000,00	9,68%	0,00	194.751,00	7,67%
<i>sM 19.4 – Funcționare & Animare</i>	<i>504.662,00</i>	<i>19,63%</i>	<i>115.730,01</i>	<i>620.392,01</i>	<i>19,63%</i>

Principalele rezultate:

- **Performanță financiară:**
 - Contractare 99.87% din total SDL și absorbție de 72.80% din alocarea sM 19.2, și de 95% din sM 19.4
 - Anvelopa financiară totală a ajuns la **3.160.427,95 euro €**, prin bonusare (Tranziție – 456.422 €) și fonduri EURI (133.133 €).
 - Distribuție: 80,4% pentru implementare SDL (sM 19.2) și 19,6% pentru funcționare și animare (sM 19.4).
- **Realizarea indicatorilor:**
 - >20 locuri de muncă noi (>100% din țintă).
 - 14 microîntreprinderi sprijinite (100%).
 - 2 exploatații agricole modernizate (100%).
 - 40.000 persoane cu acces la servicii publice îmbunătățite, inclusiv servicii medico-sociale, 12 proiecte implementate de UAT și 1 proiect social-

- Centru multifuncțional educational- incluziune socială integrate, inclusive a copiilor și tinerilor rromi.
- 6 investiții în domeniul turismului și activităților recreative (100%).

- **Impact multisectorial:**

- Agricultură: modernizare ferme, creștere productivitate, diversificare și procesare.
- Antreprenoriat: microîntreprinderi sprijinite, locuri de muncă noi create, inclusive auto proiecte inovative (inclusiv prin EURI).
- Servicii sociale: centre multifuncționale, incluziune rromi, activități educative nonformale implementate prin LEADER; pentru dezvoltarea priorităților și obiectivelor în domeniul social, medical, educational, al incluziunii sociale și asigurarea accesului la educație și un standard demn al vieții, GAL a accesat și alte linii de finanțare pentru a putea realiza prioritățile și obiectivele din SDL POCU - POCU/140/4.2/11459, Axa prioritară 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei, Obiectivul Specific 4.2: Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (non romă), prin implementarea de măsuri integrate, și prin PNRR – PNRAS pe care le-a implementat împreună cu 5 instituții de învățământ din teritoriu.
- Turism și patrimoniu natural și cultural: susținerea și dezvoltarea turismului prin proiectele finanțate, diversificare prin agrement și mobilitate (proiect biciclete 2025), promovarea patrimoniului natural și cultural prin proiectele finanțate și prin atragerea de finanțări în teritoriu – Proiect de cooperare Masura 19.3 B, dezvoltarea unui parteneriat larg cu Consiliul Județean Bistrița – ADI Turism BN, Muzeul Județean Bistrița-Năsăud și dezvoltarea parteneriatului național și extern- parteneri Germania - care consolidează, dezvoltă și consolidează astfel parteneriatul public-privat constituit la nivelul GAL-ului (40 membri, 67,5% privați/ONG), generând plus valoare în comunitate, dezvoltare comunitară, socială și economică, o rețea viabilă, funcțională și sustenabilă care poate genera și implementa proiecte comune regionale, naționale și transnaționale, implicând astfel toate cele 12 comunități GAL într-un amplu proces de dezvoltare și responsabilizare comunitară, generând astfel **valoare adăugată LEADER**= abordare participativă, parteneriat public-privat, multisectorialitate, flexibilitate prin realocări, bonusare și utilizarea EURI. Totodată, implementarea SDL a generat inovații multiple la nivelul teritoriului de la înființarea și finanțarea PGL, a campingurilor publice, la dezvoltarea centrului multifuncțional educațional, a “Traseelor cu gust” – care creează un lanț scurt între producătorii locali, meșteșugari, PGL-uri și agropensiuni, locații ecoturistice și obiective de patrimoniu care pot fi parcurse atât cu bicicleta cât și pe jos, fac din GAL FDZR un **exemplu de bună practică** în dezvoltarea rurală.

Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bârgău - Călimani

Sediu: Jelna nr. 110, comuna Budacu de Jos, jud. Bistrița-Năsăud
Telefon: +40 740297211, email: gal@birgau-calimani.ro, website: birgau-calimani.ro

- **Probleme și dificultăți:**

- Proceduri complicate uneori ale AFIR și întârzieri la evaluarea, contractarea proiectelor depuse și selectate.
- Dificultăți de cofinanțare, creșterea costurilor și lipsa de lichidități a beneficiarilor de proiecte care și-au prelungit foarte mult perioada de implementare a proiectelor. Există cazuri în care cea mai mare parte a proiectului a fost realizată în primii doi ani de implementare, și nu a încheiat proiectul decât în 2026, venind cu tranșa finală până aproape de finalul perioadei de implementare, fără a ține cont de solicitările GAL, conform procedurilor de implementare AFIR beneficiarul s-a încadrat în termenii de implementare a proiectului.

- **Recomandări pentru perioada următoare de programare, implementarea următoarei strategii:**

- Simplificarea procedurilor și digitalizarea completă.
- Sprijin pentru cofinanțarea proiectelor (microcredite, garanții) etc.
- Extinderea serviciilor sociale și educaționale.
- Consolidarea turismului integrat și a brandului Colibița.
- Promovarea inovației și durabilității (hub-uri rurale, proiecte verzi etc.).
- Cooperare inter-GAL și implicarea societății civile.

Concluzie generală:

SDL FDZR Bârgău-Călimani (2016–2025) a fost implementată eficient, adaptativ și participativ, cu impact vizibil în comunități și rezultate peste medie la nivel național. Prin utilizarea integrală a resurselor și prin flexibilitatea demonstrată în gestionarea bonusării și a fondurilor FEADR și EURI, prin atragerea altor tipuri de finanțări în teritoriu, conlucrează cu cele 12 UAT-uri, instituțiile publice și antreprenorii locali, GAL-ul s-a afirmat ca un **model replicabil de dezvoltare locală prin LEADER.**

2. Introducere

2.1. Context general

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014–2020 (PNDR), extins prin perioada de tranziție 2021–2022 și implementat până la închiderea financiară din decembrie 2025 (regula N+3), a reprezentat principalul instrument de sprijin al Uniunii Europene pentru dezvoltarea spațiului rural din România.

Un pilon central al PNDR l-a constituit **abordarea LEADER** („Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale”), ce promovează dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC/CLLD), implicând actorii locali într-un parteneriat public–privat numit **Grup de Acțiune Locală (GAL)**.

Raportul de față reprezintă o evaluare complexă și aprofundată a implementării **Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL FDZR Bârgău-Călimani** pentru perioada 2016–2025, cu accent pe performanțele atinse prin Submăsurile 19.2 și 19.4, inclusiv etapele de tranziție și utilizarea fondurilor suplimentare EURI. Evaluarea urmărește să evidențieze relevanța intervențiilor pentru nevoile comunităților din microregiune, coerența și complementaritatea cu prioritățile PNDR și ale UE, eficiența și eficacitatea implementării, precum și impactul obținut la nivel economic, social și instituțional.

Rezultatele preliminare arată că **FDZR Bârgău-Călimani** a reușit:

- să contracteze și să implementeze proiecte în proporție de peste **99% din alocările disponibile**, cu o absorbție superioară mediei regionale;
- să genereze **valori adăugate directe** (locuri de muncă, diversificarea economiei locale, infrastructuri sociale și educaționale) și indirecte (consolidarea identității comunitare, creșterea atractivității turistice a zonei Bârgău-Călimani, pastrarea și promovarea tradițiilor și patrimoniului local, inclusiv cultura gastronomică tradițională);
- să contribuie la **inovare și cooperare locală**, prin proiecte-pilot precum Punctele Gastronomice Locale și dezvoltarea veloturismului, PGL-uri tematice valorifică într-un concept integrat resursele naturale și tradițiile locale.

Raportul relevă totodată și provocările întâmpinate: complicații și dificultăți care tin de procedurile AFIR, întârzierile determinate de crize externe (pandemia COVID-19, creșterea prețurilor la materiale de construcții etc), precum și capacitatea administrativă limitată a unor beneficiari privați, care a generat rezilieri și retrageri de proiecte.

În ansamblu, evaluarea confirmă faptul că **SDL FDZR Bârgău-Călimani a avut un impact pozitiv și măsurabil în teritoriu**, atingând sau chiar depășind indicatorii propuși în mai multe domenii (de ex. locuri de muncă create pe M1/6A) și contribuind la obiectivele europene privind dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunităților.

Scopul SDL GAL FDZR (2016–2025) a fost de a stimula dezvoltarea economică, socială și turistică a microregiunii prin proiecte finanțate din fonduri europene nerambursabile, pe baza priorităților identificate participativ prin animarea teritoriului. Strategia, aprobată în 2016 și modificată succesiv până în 2024, a avut un buget public consolidat de **3.160.427,95 euro** (FEADR + Tranziție + EURI), cu peste **47% alocat pentru sprijinirea antreprenoriatului non-agricol (M1/6A)**, alături de investiții semnificative în infrastructura socială și educațională (M3/6B și M4/6B) și resursele necesare pentru dezvoltarea infrastructurii locale și a serviciilor comunitare GAL de către APL.

Implementarea SDL a debutat cu primele apeluri de selecție în 2017 și a continuat fără întrerupere, incluzând perioada de tranziție 2021–2022, când GAL a beneficiat de fonduri suplimentare EURI și FEADR, utilizate în special pentru sprijinirea inițiativelor private. La nivel operațional, GAL a organizat **pentru cele 6 Măsuri de investiții incluse în SDL, 25 de sesiuni de apeluri**, a evaluat 47 de proiecte depuse și a implementat/implementează 29 de proiecte, dintre care majoritatea se află în prezent în stadiu finalizat (toate proiectele cu lucrări de construcții montaj sunt finalizate/au depusă transa finală de plată), **se afla încă în diferite stadii de implementare, proiectele care presupun doar achiziții simple/dotări.**

Obiectivele raportului de evaluare sunt:

- Analizarea performanței SDL conform criteriilor de evaluare: relevanță, coerență, eficacitate, eficiență, impact și sustenabilitate;
- Evaluarea realizărilor cantitative și calitative raportate la indicatorii țintă (ex. număr de locuri de muncă, beneficiari sprijiniți, populație netă acoperită, infrastructuri funcționale etc);
- Identificarea factorilor de succes (bonusarea semnificativă a bugetului datorită performanței, după evaluarea intermediară, implicarea activă a UAT-urilor și mediului privat, capacitatea GAL de a integra rapid fondurile EURI) și a constrângerilor (proceduri, context pandemic, costuri crescute);
- Formularea de concluzii și recomandări pragmatice pentru implementarea SDL 2023–2027, axate pe eficientizarea implementării, consolidarea monitorizării, digitalizare, sprijinirea mai accentuată a antreprenoriatului tânăr/feminin și a serviciilor sociale integrate.

2.2. Contextul local GAL FDZR Bârgău-Călimani

În 13 decembrie 2016, GAL FDZR Bârgău-Călimani a semnat cu AFIR **Acordul-cadru de finanțare Nr. C 1940 0137 01 16 606 75512/ 13.12.2016**, marcând începutul celei de-a doua Strategii de Dezvoltare Locală a teritoriului. Pe parcursul perioadei 2016–2025, SDL a suferit mai multe **modificări** (2017, 2018, 2023, 2024, 2025), care au vizat:

- ajustarea și redefinirea fișelor de măsuri,
- realocarea fondurilor, inclusiv utilizarea sumelor din tranziție (FEADR și EURI),
- adaptarea planului financiar.

Aceste modificări au permis o mai bună adaptare la realitățile teritoriale și au consolidat eficiența implementării SDL.

2.3. Obiectivele SDL FDZR Bârgău-Călimani

Conform versiunii actualizate a SDL (noiembrie 2024), obiectivele strategice ale GAL FDZR Bârgău-Călimani sunt:

1. **Obiectivul 3: Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă** - Prioritatea 6, Domeniul de intervenție 6A - Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă *cu Masurile, M 1- Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole și Domeniul de intervenție 6B - M 2 – Investiții în prelucrarea/ procesarea produselor, M 3- Servicii de baza și reînnoirea satelor, M 4 – Investiții în infrastructura socială și integrarea minorităților locale;*
2. **Obiectivul 1 : Favorizarea competitivității agriculturii** - Prioritatea 2, Domeniul de intervenție 2A, *Măsura 5 - Investiții în active fizice pentru exploatații agricole, Măsura 6 - Investiții în active fizice pentru exploatații pomicole urmărește creșterea competitivității fermelor și a procesării produselor agricole*, prin investiții în modernizare, diversificare și dezvoltarea de lanțuri scurte.

2.4. Scopul și obiectivele evaluării finale

Prezenta evaluare are ca **scop principal** analiza gradului în care obiectivele și indicatorii asumați prin SDL au fost atinși, precum și identificarea plusvalorii generate de implementarea metodei LEADER.

Obiective specifice ale evaluării:

- Măsurarea gradului de contractare și absorbție a fondurilor (2016–2025).
- Analiza realizărilor pe fiecare domeniu de intervenție ;
- Evidențierea valorii adăugate LEADER: inovație, parteneriat, guvernare locală.
- Identificarea problemelor și dificultăților întâmpinate.
- Formularea de recomandări pentru perioada 2021–2027 și pentru viitoarele programe.

3. Informații generale privind SDL

3.1. Prezentarea teritoriului GAL FDZR Bârgău-Călimani

GAL Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale „Bârgău-Călimani” (FDZR Bârgău-Călimani) acoperă partea sud-estică a județului Bistrița-Năsăud, reunind 12 comune: Bistrița Bârgăului, Budacu de Jos, Cetate, Dumitrița, Josenii Bârgăului, Prundu Bârgăului, Tiha Bârgăului, Livezile, Șieu, Șieuț, Monor și Mărișelu.

- **Suprafață totală:** aprox. 109.298 ha (20% din județ).
- **Populație:** cca. 41.000 locuitori (2011), dar diminuata ulterior, în perioada de implementare, pe fondul scăderii demografice și migrației populației, în special pentru găsirea unor locuri de muncă mai bine plătite.
- **Structură demografică:** majoritar români (≈89%), cu o comunitate romă semnificativă (≈7%), restul maghiari și germani.
- **Densitate:** ≈37 locuitori/km², sub media județeană și regională.

Geografic, teritoriul se caracterizează prin relief variat: depresiuni (Valea Bârgăului, Valea Șieului), zone colinare și munți (Bârgău și Călimani). O resursă deosebită o reprezintă **aria protejată Natura 2000 Cușma**, care conservă biodiversitatea și oferă potențial pentru ecoturism. Localizarea strategică pe DN17 (E576 – coridor european care leagă Transilvania de Bucovina și Moldova) face ca teritoriul să fie intens tranzitat, generând atât oportunități economice, cât și presiuni asupra mediului și infrastructurii. Poarta Transilvaniei- brandul județului nostru, definește foarte bine și localizarea teritoriului GAL, care asigură granița cu județul Suceava prin Pasul Tihuta și ieșirea către județul Mureș, prin comuna Monor, teritoriul fiind traversat dintr-un capăt în celălalt de Via Transilvanica, care generează oportunități în plus pentru antreprenorii din industria ospitalității și turismului din teritoriul GAL.

Un punct important de atractivitate îl constituie și **stațiunea turistică de interes local, Colibița**, care face eforturi pentru a obține statutul de stațiune de interes național, branduită „*Marea de la munte*”, devenită în ultimii ani un punct important de dezvoltare a turismului local și regional, datorită resurselor sale naturale, în special aerului curat, fiind o destinație apreciată pentru turismul de cură și recreere,

Demografie și resurse umane

- **Scădere demografică:** între 2011 și 2025, populația a scăzut cu peste 7%, în principal prin migrație externă, foarte ridicată, în special în rândul tinerilor aflați în căutarea unor noi locuri de muncă mai bine plătite și a unui nivel de educație/de trai mai bun în Italia, Spania, Germania, Regatul Unit.
- **Îmbătrânire și structura populației active:** ponderea populației peste 65 ani este de cca. 18% și se află în creștere, în continuare, aproximativ 50% din populație activă este ocupată, cu pondere mare în agricultură de subsistență și muncă necalificată, populația calificată migrând către zone în care obține venituri mult mai mari. Aceste

tendințe au impact asupra pieței muncii și asupra capacității comunităților de a implementa și sustine proiecte, de a genera dezvoltare la nivel local..

Structura economică. Economia teritoriului are un caracter preponderent rural și agrar, dar cu dinamici pozitive în turism și servicii.

- **Agricultură:** ferme mici și fragmentate (suprafața medie $\approx 1,7$ ha/exploatație), cu pondere ridicată a semi-subsistenței. Zone de tradiție: pomicultură (mere, prune), creșterea bovinelor și ovinelor, dezvoltarea legumiculturii (solarii), dezvoltarea unor ferme mai mari și cooperative în teritoriul GAL prin implementarea proiectelor de finanțare în cadrul PNDR (creșterea vacilor / procesare lapte, domeniul pomicol-inclusiv procesare);
- **Exploatare forestieră:** resursă importantă, dar afectată de probleme de sustenabilitate și tăieri ilegale.
- **Microîntreprinderi și IMM-uri:** relativ puține, concentrate în comerț, servicii și prelucrarea lemnului.
- **Turism:** în creștere accelerată, cu dezvoltarea agro/pensiunilor și a infrastructurii de agrement la Colibița și Piatra Fântânele.
- **Servicii:** alimentație publică, construcții, vânzări diverse cu amanuntul,
- Tendința principală 2016–2025: **diversificare economică modestă dar constantă**, datorată investițiilor în microîntreprinderi și turism.

Infrastructură și servicii publice

- **Transport:** acces la DN17, dar drumurile comunale și sătești rămân degradate.
- **Utilități:** majoritatea comunelor au rețele de apă, dar sistemele de canalizare sunt insuficiente; acoperirea broadband este limitată în zonele montane.
- **Educație:** 75 unități școlare (2016), dar numărul elevilor a scăzut; lipsesc școli profesionale și programe afterschool suficiente.
- **Sănătate și servicii sociale:** cabinete medicale individuale, un centru de permanență (Joseni Bârgăului), un cămin pentru vârstnici, un centru medico-social. Nevoia de servicii integrate sociale și medicale este foarte ridicată.

Patrimoniul cultural și natural

- **Patrimoniul cultural:** peste 20 monumente istorice, biserici de lemn, tradiții și obiceiuri locale (folclor, port popular).
- **Patrimoniul natural:** resurse forestiere, peisaje montane, lacul Colibița, situl Natura 2000 Cușma.
- **Evenimente:** festivaluri locale, târguri tradiționale și activități culturale susținute de ONG-uri și primării

Parteneriatul GAL. GAL FDZR Bârgău-Călimani este alcătuit din **40 membri:**

- **Sector public:** 13 UAT-uri (primării și consilii locale), cu rol în infrastructură și servicii de bază.
- **Sector privat:** 16 ferme, microîntreprinderi, cooperative agricole.

- **ONG-uri și societate civilă:** 11 organizații culturale, sociale și de mediu. Ponderea sectorului privat și ONG este de **67,5%**, respectând principiile LEADER și consolidând caracterul participativ al parteneriatului.

În baza analizei realizată în SDL problemele și nevoile existente la nivelul teritoriului GAL au fost adresate prin **6 Masuri**, după cum urmează :

- **M1/6A – “Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole”** care are ca scop creșterea numărului de activități neagricole desfășurate în teritoriul GAL Bargau-Calimani și dezvoltarea activităților neagricole existente, diversificarea activităților economice ale fermierilor sau membrilor gospodăriilor agricole prin practicarea de activități neagricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale, creșterea interesului tinerilor din mediul rural de a se dezvolta din punct de vedere profesional în zonele din care provin, pentru a limita/diminua migrarea tinerilor către alte țări mai ofertante.

- **M2/6A – „Investiții în prelucrarea/comercializarea și/ sau dezvoltarea de produse agricole”** care are ca scop modernizarea și îmbunătățirea productivității și competitivității în sectorul agro alimentar, prin oferirea de sprijin financiar pentru investiții în prelucrarea/ comercializarea și/ sau dezvoltarea de produse agricole în vederea realizării de investiții care vor contribui la crearea de noi unități de procesare a produselor agricole locale, și promovarea lanțurilor alimentare integrate, acțiuni ce vor avea ca efect direct crearea de locuri de muncă contribuind astfel la promovarea ocupării forței de muncă.

- **M3/ 6B – „Servicii de bază și reinnoirea satelor”** care are ca scop oferirea de sprijin financiar pentru stimularea investițiilor în îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale și a infrastructurii aferente, îmbunătățirea infrastructurii la scară mică (inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei), investiții de agrement de uz public, vizând satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea socio-economică a teritoriului, precum și crearea unor noi locuri de muncă.

- **M4/6B – „Investiții în infrastructura socială și integrarea minorităților”** care are ca scop sprijinirea financiară pentru construirea, extinderea, modernizarea, dotarea de centre comunitare multifuncționale sociale, educationale și de sănătate, în scopul deservirii grupurilor sociale vulnerabile din comunitățile locale, inclusiv a minorităților locale, în special minoritatea romă. Se vizează furnizarea de servicii medicosociale, educationale, de recuperare/abilitare și incluziune socială care să răspundă unor nevoi reale ale grupurilor sociale vulnerabile, aflate în dificultate, marginalizate, cu risc de sărăcie și excluziune socială, identificate ca atare în analiza teritoriului.

- **M5/2A – “Investitii in active fizice pentru exploatatii agricole”** – care are ca scop oferirea de sprijin financiar pentru stimularea investițiilor în active fizice în agricultură și în sectorul de prelucrare a produselor alimentare, în vederea modernizării și îmbunătățirii productivității și competitivității în sectorul agro-alimentar. Sprijinirea are drept scop înzestrarea tehnică a fermelor, stimularea cultivării și depozitării fructelor și legumelor (soiuri autohtone adaptate condițiilor pedoclimatice), investiții necesare diversificării activităților agricole și adăugarea de plus valoare produselor agricole, promovarea utilizării eficiente a resurselor și calității aerului, dezvoltarea și adaptarea infrastructurii agricole și forestiere.

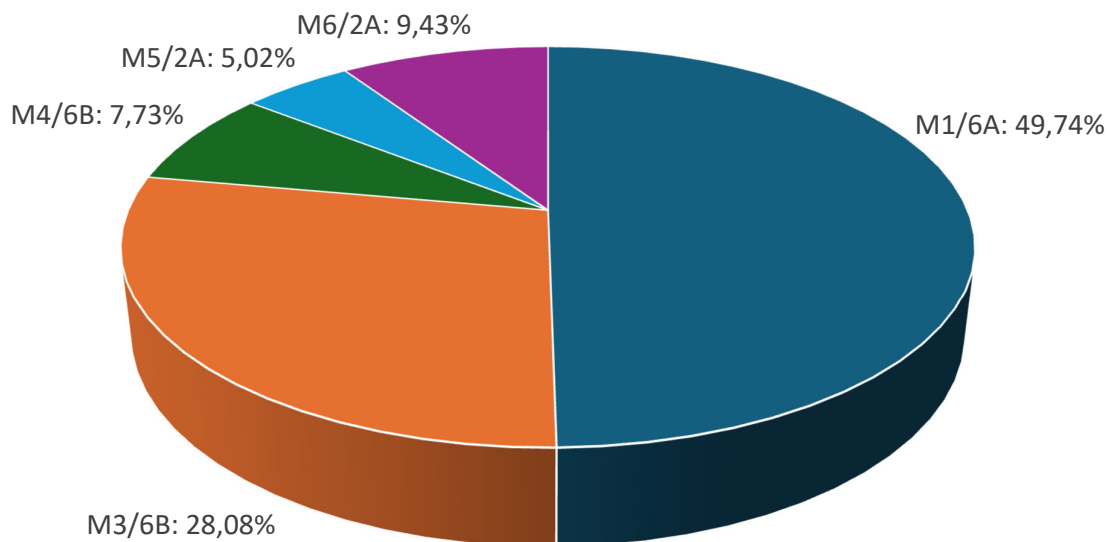
- **M6/2A – „Investitii in active fizice pentru exploatatii pomicole”** – care are ca scop reconversia pomicola în teritoriul GAL, stimularea cultivării și depozitării fructelor (pe cat posibil soiuri autohtone adaptate condițiilor pedoclimatice), investiții necesare diversificării activităților pomicole și adăugarea de plus valoare acestor produse prin oferirea de sprijin financiar pentru stimularea investițiilor în active fizice în pomicultura, inclusiv în prelucrarea produselor pomicole, în scopul de a moderniza și îmbunătăți productivitatea și competitivitatea în sectorul pomicol.

Bugetul SDL implementata a avut urmatoarea structura finala :

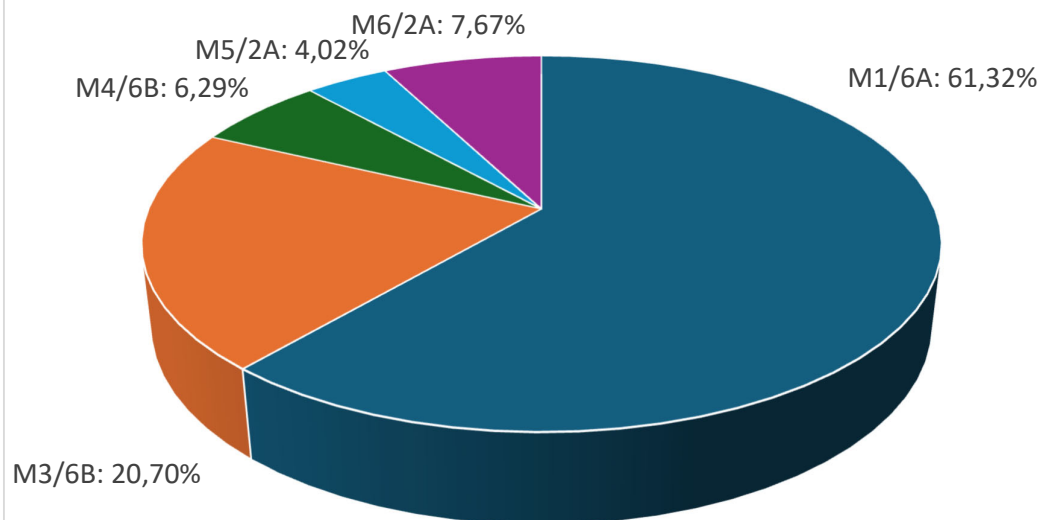
Nr Crt	DI princi pal	Prioritate	Cod Măsură	Denumire măsură	Alocare financiara finala, dupa toate modificarile SDL
1	6A	6	M1/6A	Investitii in crearea si dezvoltarea de activitati neagricole	1.557.547,57
3	6B	6	M3/6B	Servicii de baza si reinnoirea satelor	525.707,37
4	6B	6	M4/6B	Investitii in infrastructura sociala si integrarea minoritatilor	159.800,00
5	2A	2	M5/2A	Investitii in active fizice pentru exploatatii agricole	102.230,00
6	2A	2	M6/2A	Investitii in active fizice pentru exploatatii pomicole	194.751,00

Tabel – Alocarea financiara pe Masuri de interventie corelate cu prioritati si domenii de interventie

Pondere din SDL a alocării inițiale

Pondere din SDL a alocării finale

4. Cadrul de evaluare și metodologia

4.1. Abordarea metodologică a evaluării

Metodologia adoptată pentru evaluarea **Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale „Bârgău-Călimani” (SDL FDZR 2016–2025)** a fost una mixtă, combinând în mod riguros metode cantitative și calitative. Prin această combinație s-a urmărit atât **cuantificarea progreselor** (grad de contractare, absorbție, indicatori realizați), cât și surprinderea dimensiunilor calitative ale procesului de implementare (percepțiile actorilor locali, calitatea parteneriatului, impactul asupra identității comunitare, coeziunea socială - consultări cu părțile interesate, întâlniri de animare, chestionare). Evaluarea s-a desfășurat în perioada **iunie–august 2025**, a fost realizată cu caracter **independent și obiectiv**, și a avut drept scop furnizarea unei imagini clare și profesioniste asupra rezultatelor SDL în ansamblu. Un aspect evaluat a fost **calitatea parteneriatului public-privat** din cadrul GAL și **eficiența guvernantei interne**, precum și capacitatea FDZR Bârgău-Călimani de a stimula inițiative locale colaborative și de a consolida **identitatea teritorială** a microregiunii.

4.2 Metode de colectare a datelor

Principalii pași metodologici parcurși au inclus:

- **Colectarea datelor secundare:**

Au fost analizate documentele fundamentale ale GAL FDZR: **Strategia de Dezvoltare Locală aprobată în 2016** și versiunile ulterioare modificate (ultima în **noiembrie 2024**), **planurile financiare consolidate** (FEADR, Tranziție, EURI), rapoartele de implementare și monitorizare (situațiile contractărilor și plăților, centralizatoarele transmise la AFIR și MADR). S-au utilizat și informațiile publicate pe site-ul oficial al GAL (www.bargau-calimani.ro) – apeluri de selecție, rapoarte de selecție, fișe de proiecte de succes – precum și aparițiile media locale și regionale care reflectă impactul proiectelor. În plus, au fost consultate **date oficiale MADR/AFIR** și **baze de date europene (ENRD/ELARD, DG AGRI)** pentru a putea compara performanțele FDZR cu cele ale altor GAL-uri din regiunea Nord-Vest și din țară.

- **Colectarea datelor primare:**

Au fost realizate interviuri de tip unu-la-unu și discuții de grup cu actori locali – primari, antreprenori, fermieri, cadre didactice, reprezentanți ai formelor asociative și parteneri GAL. Echipa de colectare a inclus managerul GAL împreună cu echipa executivă și președintele organizației, care au facilitat contactul cu beneficiarii și populația participantă la procesul de evaluare, au adunat date despre progresul real al proiectelor. În cadrul procesului au fost organizate **focus-grupuri în comunele Prundu Bârgăului și Budacu de Jos**, fiecare cu câte 8–12 participanți, pentru a surprinde percepțiile comunității asupra impactului SDL. De asemenea, a fost aplicat un **chestionar pe suport fizic** în comunitățile GAL, partenerilor GAL și beneficiarilor de finanțări, pentru a evalua gradul de satisfacție, provocările întâmpinate și sugestiile pentru viitor.

- **Analiza documentară, analiza cadrului logic și a indicatorilor:**
 - s-a efectuat o analiză a logicii de intervenție a SDL (obiective – măsuri – acțiuni – indicatori), comparând relevanța acesteia față de nevoile actuale ale teritoriului și verificând coerența internă. Indicatorii de realizare și de rezultat stabiliți în SDL (de ex. număr de locuri de muncă create, persoane din grupuri vulnerabile sprijinite, infrastructuri realizate) au fost comparați cu valorile atinse până în 2025, pe baza rapoartelor de monitorizare GAL, MADR -Serviciul LEADER și AFIR. Toți indicatorii de rezultat asumați au fost atinși.
- **Evaluarea pe criterii:** Fiecărui criteriu (relevanță, coerență, eficacitate, eficiență, impact /sustenabilitate) i s-au asociat întrebări de evaluare specifice, în concordanță cu obiectivele strategiei.
- **Validarea constatărilor:** Înainte de finalizarea raportului, rezultatele preliminare au fost discutate cu factorii interesați într-o ședință de validare (întâlnire cu 15 participanți, membri GAL și reprezentanți ai beneficiarilor). Feedback-ul primit (confirmări, clarificări sau obiecții) a fost scris în versiunea finală a evaluării, consolidând precizia și obiectivitatea concluziilor.
- **Metodologia adoptată respectă principiile evaluării participative și orientate spre utilizare.** s-au mobilizat toate resursele GAL pentru colectarea de datele din teritoriu, datorită lipsei resurselor financiare suficiente, s-a depus tot efortul necesar pentru triangularea surselor, astfel încât rezultatele să fie cât mai solide. Nu a fost posibilă aplicarea unui sondaj de amploare care să acopere o proporție semnificativă a populației din cele 12 comune, însă combinarea surselor secundare oficiale cu consultările directe oferă încredere ridicată în veridicitatea și reprezentativitatea concluziilor evaluării GAL. Evaluarea GAL FDZR Bârgău-Călimani evidențiază un proces bine documentat, cu o bază de date solidă și o implicare reală a actorilor locali, ceea ce conferă legitimitate și relevanță rezultatelor ce vor fi prezentate în capitolele următoare. Structură de analiză: *context* → *intervenție* → *rezultate* → *impact* → *lecții învățate*, a facilitat evaluarea **coerenței interne a SDL** – relația obiective–măsuri–acțiuni–indicatori – și măsura în care aceasta a răspuns nevoilor actuale ale teritoriului. Indicatorii asumați (număr de locuri de muncă create, număr de beneficiari sprijiniți, persoane din grupuri vulnerabile sprijinite, infrastructuri realizate, populație netă acoperită) au fost comparați cu valorile realizate până în 2025, folosind rapoartele de monitorizare ale GAL, datele oficiale AFIR și documentele de validare transmise la MADR. Pe baza datelor centralizate, **indicatorii de rezultat au fost atinși sau depășiți în majoritatea cazurilor** (ex. locurile de muncă pe M1/6A au depășit ținta de 16, ajungând la peste 20).
- **Evaluarea pe criterii - pentru fiecare criteriu standard de evaluare (relevanță, coerență, eficacitate, eficiență, impact/sustenabilitate) au fost formulate întrebări de evaluare specifice:** - Cât de relevantă a fost strategia pentru nevoile celor 12 comune membre (Bistrița Bârgăului, Budacu de Jos, Cetate, Dumitrița, Josenii Bârgăului, Prundu Bârgăului, Tiha Bârgăului, Livezile, Șieu, Șieuf, Monor și Mărișelu)? -Cât de bine au

fost corelate măsurile între ele și cu prioritățile PNDR? - Care este gradul de atingere a indicatorilor și de utilizare a resurselor? Etc.

- **Validarea constatărilor** - înainte de redactarea raportului final, constatările preliminare au fost prezentate și discutate în cadrul unei **ședințe de validare la Prundu Bârgăului**, cu participarea a peste 30 persoane (membri GAL, primari, reprezentanți ai beneficiarilor publici și private, membrii ai comunităților GAL). Feedback-ul primit – confirmări, clarificări și completări – a fost integrat în versiunea finală, crescând astfel **credibilitatea și obiectivitatea concluziilor**.

Analiza cantitativă a datelor:

- **Indicatori financiari:** buget alocat, contractat, plăți efectuate, grad de contractare/absorbție.
- **Indicatori de rezultat:** număr proiecte, beneficiari sprijiniți, locuri de muncă create.
- **Indicatori de impact:** schimbări în ocupare, diversificare economică, creșterea calității vieții.
- Instrumente utilizate: tabele comparative, grafice

Evaluarea SDL FDZR Bârgău-Călimani (2016–2025) s-a realizat în conformitate cu principiile recomandate de **Comisia Europeană, DG AGRI și AM PNDR**:

- **Relevanță** – măsurarea gradului în care obiectivele SDL răspund nevoilor reale ale teritoriului.
- **Eficiență** – raportul dintre resursele utilizate și rezultatele obținute.
- **Eficacitate** – gradul în care obiectivele propuse au fost atinse.
- **Impact** – schimbările pe termen lung generate în teritoriu.
- **Sustenabilitate** – capacitatea rezultatelor de a se menține și după închiderea programului.
- **Valoare adăugată LEADER** – ceea ce aduce în plus abordarea LEADER față de alte tipuri de intervenții.

I. Evaluarea celor 2 obiective prevăzute în Strategia de Dezvoltare Locală

Întrebări de evaluare care au contribuit la atingerea celor 2 obiective ale strategiei:

IE1. În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului *Obiectivul 1 : Favorizarea competitivității agriculturii*, care urmărește creșterea competitivității fermelor și a procesării produselor agricole, prin investiții în modernizare, diversificare și dezvoltarea de lanțuri scurte.

Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bârgău - Călimani

Sediu: Jelna nr. 110, comuna Budacu de Jos, jud. Bistrița-Năsăud
Telefon: +40 740297211, email: gal@bargau-calimani.ro, website: bargau-calimani.ro

TEMA DE EVALUARE: Favorizarea competitivității agriculturii			
Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Creșterea numărului investițiilor 1. în active fizice în pomicultura, inclusiv în prelucrarea produselor pomicole, în scopul de a moderniza și îmbunătăți productivitatea și competitivitatea în sectorul pomicol; M6 / 2A 2. în active fizice în agricultură și în sectorul de prelucrare a produselor alimentare, în scopul de a moderniza și îmbunătăți productivitatea și competitivitatea în sectorul agro-alimentar; M5 / 2A	În ce măsură au contribuit intervențiile GAL la dezvoltarea exploatarelor agricole și pomicole ale fermierilor, la îmbunătățirea competitivității acestora, inclusiv prin mai bună integrare în lanțurile agroalimentare și creșterii valorii adăugate a produselor agricole?	Numărul de exploatații sprijinite cu – 2 proiecte cu alocare mare	Chestionar cu beneficiarii Analiză date monitorizare

IE 2. În ce măsură a contribuit SDL la atingerea obiectivului *Obiectivul 3 : Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă ?*

-Masurile, M 1- Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole și Domeniul de intervenție 6B , M 3- Servicii de bază și reînnoirea satelor, M 4 – Investiții în infrastructura socială și integrarea minorităților locale;

Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bârgău - Călimani

Sediu: Jelna nr. 110, comuna Budacu de Jos, jud. Bistrița-Năsăud
Telefon: +40 740297211, email: gal@birgau-calimani.ro, website: birgau-calimani.ro

TEMA DE EVALUARE: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă			
Criterii de evaluare	Întrebări de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Creșterea atractivității teritoriului	În ce măsură au facilitat intervențiile GAL diversificarea și dezvoltarea antreprenoriatului, a întreprinderilor mici, precum și crearea de locuri de muncă, inclusiv pentru femei?	Numărul de locuri de muncă create - 22 (10 barbati si 12 femei) Numar de beneficiari/proiecte sprijinite: 14 proiecte finantate in domenii diverse de activitate M 1/6A, M4/6B	Chestionar cu beneficiarii Analiză date monitorizare
Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de agrement, social, socio- medical și cultural,a serviciilor publice, creșterea calității vieții și incluziunii sociale, reducerea tendințelor de depopulare a zonelor rurale.	În ce măsură au sprijinit intervențiile GAL dezvoltarea locală în zonele rurale?	Populație netă care beneficiază de servicii /infrastructuri îmbunătățite: 38 273 persoane Nr de interventii/proiecte sprijinite : 12 proiecte implementate - 525707,37 euro Masura M 3/6B	În ce măsură au sprijinit intervențiile GAL dezvoltarea locală în zonele rurale?
Creșterea sprijinului pentru persoanele vulnerabile, pentru grupurile dezavantajate din teritoriul GAL	În ce măsură intervențiile GAL au sprijinit populatia dezavantajata, vulnerabila din teritoriul GAL?	Structuri sociale nou înfiintate/dezvoltate – 1 centru multifunctional educational Populație netă care beneficiază de servicii /infrastructuri îmbunătățite: 9.150 de beneficiari directi si indirecti, inclusiv populatie rroma M 4/6B	Chestionar cu beneficiarii Analiză date monitorizare

II. IE 1 : În ce măsură abordarea LEADER a creat valoare adăugată în teritoriul GAL?

Intrebare 1: Ce beneficii au fost obtinute datorita metodei LEADER?

Criterii de evaluare:

- Capitalul social s-a îmbunătățit (*schimbarea mentalităților, creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL, identificarea unor subiecte de interes comun, dezvoltarea proiecte specific teritoriului pentru rezolvarea unor probleme, dezvoltarea rețelei parteneriale public-privat la nivelul teritoriului*);

Indicatori:

- Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER, privind rezultatele implementării SDL la nivelul teritoriului, scalate.

ÎNTREBĂRI	CRITERII DE EVALUARE	INDICATORI
Ce beneficii au fost obtinute datorita metodei LEADER?	Capitalul social s-a îmbunătățit (<i>schimbarea mentalităților, creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL, identificarea unor subiecte de interes comun, dezvoltarea proiecte specific teritoriului pentru rezolvarea unor probleme.</i>);	Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER; - Cooperare, rețea de parteneri public-privat funcțională, activă - Posibilitatea de accesare de fonduri europene - Promovare, informare;

Răspunsul la întrebări este unul calitativ și rezultat din analiza făcută în cadrul focus-grupului, dar și din observația participării echipei GAL FDZR Bargau-Calimani la târgurile și evenimentele culturale din teritoriul sau pe parcursul perioadei de evaluare.

Se poate afirma că există o schimbare de mentalitate, deoarece percepția despre accesarea fondurilor europene pentru locuitorii din teritoriul GAL s-a schimbat, în județul Bistrița-Năsăud existând deja un număr foarte mare de beneficiari ai PNDR, în special ca urmare a măsurilor forfetare din domeniul agricol, dar și a celor din domeniul non-agricol lansate pe ultima alocare financiară.

Urmare a acțiunilor realizate, inclusiv a difuzărilor radio, dar și a proiectelor implementate prin alocarea precedentă GAL a devenit cunoscut și are o imagine pozitivă în teritoriu.

Astfel, numărul de proiecte depuse / sesiuni, care depășește suma alocată sesiunii, chiar dacă GAL nu are nici o măsură forfetară, poate fi un indicator relevant pentru percepția actorilor locali privind activitatea GAL și LEADER în România.

Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bârgău - Călimani

Sediu: Jelna nr. 110, comuna Budacu de Jos, jud. Bistrița-Năsăud
Telefon: +40 740297211, email: gal@bargau-calimani.ro, website: bargau-calimani.ro

În ceea ce privește creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL și identificarea unor subiecte de interes comun, se poate afirma că încă de la formarea parteneriatului public – privat, în care UAT-urile să nu depășească 50% din membrii să-a constatat aderarea la această idee a unui număr foarte mare de membrii: 60 dintre care doar 12 UAT-uri. Având în vedere istoricul GAL FDZR Bargau-Calimani, din documentele GAL se poate constata o dinamică a membrilor GAL, ieșirea unor membrii fondatori, primirea de noi membrii, intrarea în parteneriat a unor cooperative ale fermierilor, alături de alți actori privați de la PFA la firme cu activitate în domeniul industriei, cu cifra de afaceri de peste 2 milioane de euro.

Un alt indicator relevant pentru beneficiile obținute datorită metodei LEADER este reprezentat și de sesiunile de instruire și schimburile de experiență pe diverse domenii de activitate, **autofinanțate**, alăturate celor finanțate prin PNDR, adresate atât membrilor GAL cât și comunităților locale, organizarea, participarea și co-finanțarea de către GAL a diverselor evenimente și acțiuni derulate de către comunitățile locale, evenimente culturale și evenimente adresate copiilor și tinerilor din mediul rural.

Un alt indicator important pentru beneficiile obținute datorită metodei LEADER îl constituie **dezvoltarea de proiecte adresate nevoilor specifice teritoriului GAL** pentru rezolvarea unor probleme sociale, educationale, de creștere a standardului de viață a locuitorilor și în special al celor aparținând unor grupuri sociale defavorizate, cuprinse în Strategia de Dezvoltare Locală, dar **finanțate din alte fonduri decât PNDR**.

Astfel, GAL împreună cu un UAT membru și un ONG membru GAL, ia implementat un proiect strategic, integrat, finanțat prin POCU Cod SMIS 114598, „Investiția în Oameni = Viitorul comunei Bistrița Bârgăului”. Proiectul este astfel, un rezultat al dezvoltării LEADER, urmare a colaborării și conlucrării pentru dezvoltarea microregiunii și rezolvarea problemelor comunității prin intervenții punctuale sau generale, capabile să aducă plus valoare comunității. Prin acest proiect au fost finanțate inclusiv 15 start-up-uri care și-au dezvoltat activitatea în teritoriul GAL și care au creat 45 de locuri de muncă.

Aplicând LEADER, comunitatea din microregiunea GAL a fost informată despre târgurile mari AGRARIA, INDAGRA etc, posibilitățile de a participa la târguri și evenimente naționale și internaționale, cu finanțare guvernamentală, de a se implica în proiecte de cooperare din care să poată să învețe de la alții care deja fac/folosesc/aplica cum să-și îmbunătățească tehnicile sau cum să aplice tehnologii de cultură noi care le-ar crește rentabilitatea.

Un alt avantaj al LEADER promovat de comunitatea GAL: e mai ușor și de succes promovarea în grup sub un brand local, implicarea GAL-ului în proiectele de cooperare interteritoriale și transnaționale aducând beneficii tuturor.

Considerăm percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
		X

Considerăm percepția actorilor locali privind rezultatele SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
		X

5. Analiza de ansamblu a eficacității SDL

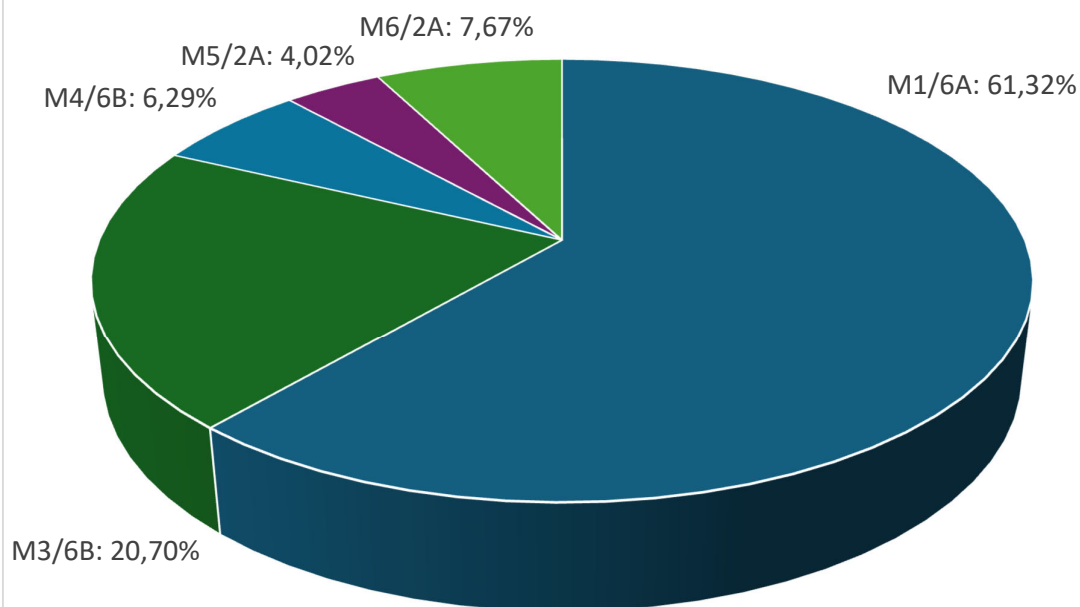
5.1 Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL

Alocări financiare pe măsuri cuprinse în SDL

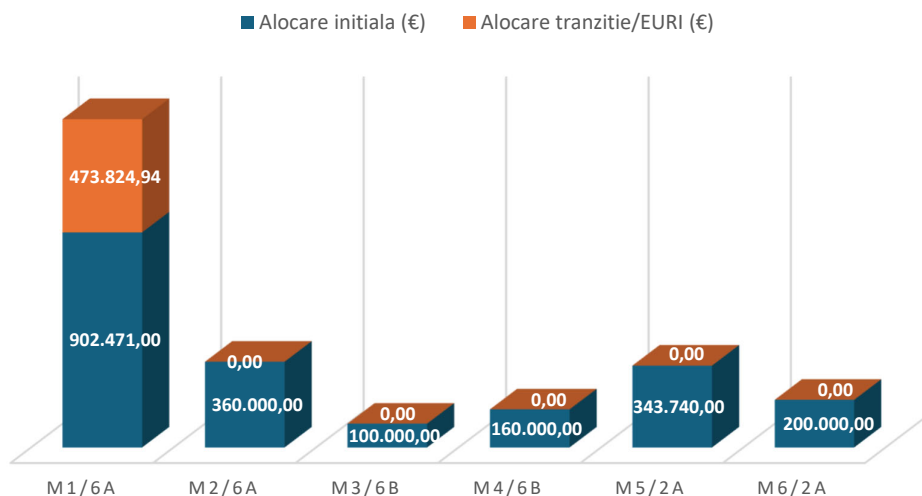
5.1 Graficul privind ponderea alocării financiare finale pe Măsurile din SDL-19.2

Măsura SDL	Alocare initiala (€)	Pondere din SDL a alocării inițiale	Alocare tranzitie/EURI (€)	Alocare totală finală (€)	Pondere din SDL a alocării finale (%)
M1/6A	902.471,00	43,68%	473.824,94	1.557.547,57	61,32%
M2/6A	360.000,00	17,42%	0,00	0,00	0,00%
M3/6B	100.000,00	4,84%	0,00	525.707,37	20,70%
M4/6B	160.000,00	7,74%	0,00	159.800,00	6,29%
M5/2A	343.740,00	16,64%	0,00	102.230,00	4,02%
M6/2A	200.000,00	9,68%	0,00	194.751,00	7,67%
sM 19.4 – Funcționare & Animare	504.662,00	19,63%	115.730,01	620.392,01	19,63%

Pondere din SDL a alocării finale

ALOCĂRI PE MĂSURILE DIN SDL

Graficul 5.1 arată clar echilibrul între alocări și contractări, cu decalaje la plățile efective, care vor fi recuperate până în decembrie 2025, astfel încât să avem o absorbție de 100% a valorilor contractate. Se observă o execuție financiară foarte bună la măsurile publice și non-agricole, care au răspuns nevoilor imediate ale comunității, fiind totodată masuri pe care nu au existat rezilieri de proiecte. Situațiile prezintă structura financiară consolidată a SDL FDZR pentru întreaga perioadă 2016–2025. Se observă că aproape 80% din resurse au fost dedicate implementării SDL (sM 19.2), iar circa 20% funcționării și animării (sM 19.4). Bonusarea prin tranziție a adus un plus de 456.422 €, iar fondurile EURI au adăugat 133.133 €, destinate în special beneficiarilor private, majoritar pentru dezvoltarea Punctelor Gastronomice locale și pentru activități recreative prietenoase cu mediul.

Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL, raportat la gradul de absorbție la momentul evaluării

Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL	Buget alocat inițial	Buget alocat la momentul evaluării	Plăți efectuate	Plăți efectuate raportat la bugetul inițial alocat	Eficacitate financiară
M1/6A	902.471,00	1.557.547,57	1.035.266,46	114,71%	66,47%
M2/6A	360.000,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
M3/6B	100.000,00	525.707,37	525.707,37	525,71%	100,00%
M4/6B	160.000,00	159.800,00	0,00	0,00%	0,00%
M5/2A	343.740,00	102.230,00	102.230,00	29,74%	100,00%
M6/2A	200.000,00	194.751,00	182.930,50	91,47%	93,93%

5.2. Eficacitatea SDL la nivel de domeniu de intervenție

Analiza pe măsuri arată o contractare aproape integrală a fondurilor alocate Măsurilor de Intervenție, respectiv - 99, 84% și un grad de absorbție de 72.80% din valoarea totală contractată. Cele mai performante măsuri au fost cele dedicate activităților non-agricole (M1/6A) și servicii de bază și infrastructura publică (M3/6B), fiind măsurile care au avut ponderea cea mai mare în SDL.

În agricultură (M5/2A și M6/2A), contractarea și absorbția este foarte bună, alocarea este mai mică și contractarea este de 100%. Deși inițial au fost gândite alocări mai mari adresate proiectelor agricole, cooperativelor, inclusive măsura adresată procesării, din cauza dificultăților de cofinanțare și a diferitelor dificultăți legate de proprietate, înscrierea exploataților la APIA etc, numărul proiectelor și sumele contractate pe aceste măsuri a fost mai mică decât cea prevăzută inițial, în final implementându-se 2 proiecte cu valoare mare.

Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bărgău - Călimani

Sediu: Jelna nr. 110, comuna Budacu de Jos, jud. Bistrița-Năsăud
Telefon: +40 740297211, email: gal@bargau-calimani.ro, website: bargau-calimani.ro

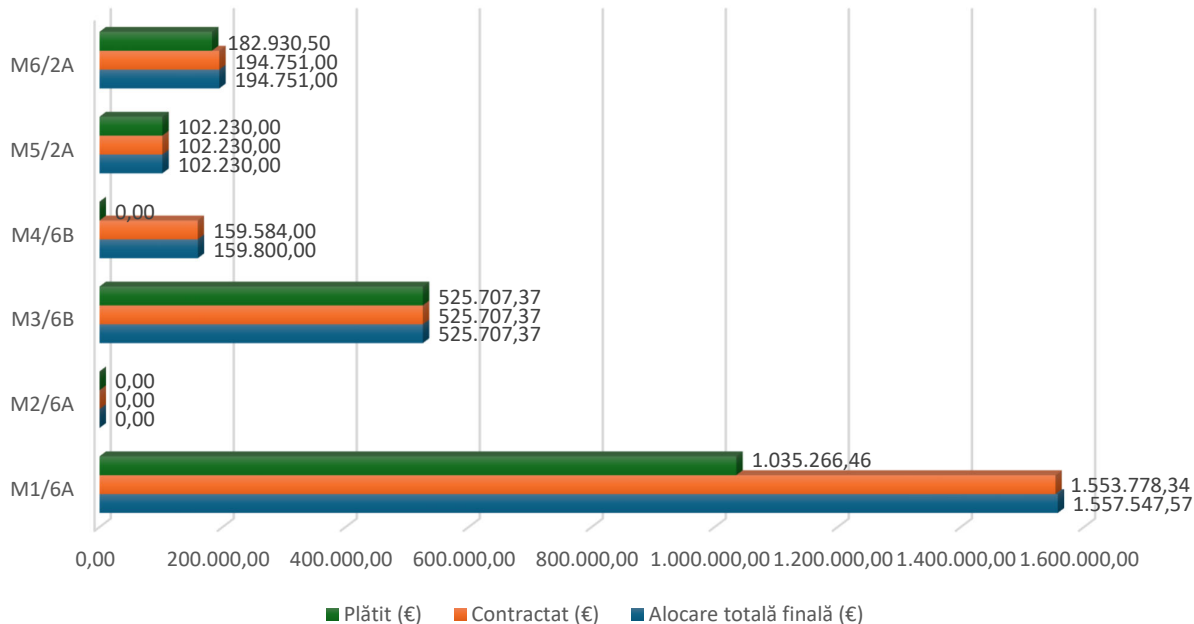

Proiectele finanțate în perioada 2016–2025 au fost implementate de o diversitate de beneficiari, reflectând echilibrul parteneriatului LEADER. Ponderea cea mai mare au avut-o beneficiarii private – masuri Agricole si non-agricole, Masurile M1, M5 M6, M4 – masura adresata serviciilor sociale (5,06%), fiind accesata si ea de un ONG, ponderea beneficiarilor publici - unitățile administrativ-teritoriale fiind de 16,63%.

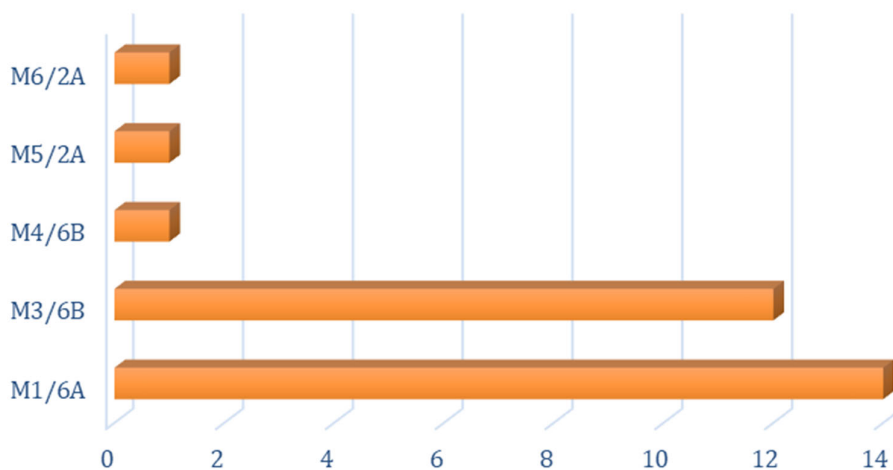
Analiza gradului de contractare și absorbție (2016–2025)

Măsura	Alocare inițială	Alocare totală finală (€)	Contractat (€)	Plătit (€)	Contractare (%)	Plăți/Contractat = Absorbție (%)
M1/6A	902.471,00	1.557.547,57	1.553.778,34	1.035.266,46	99,76%	66,63%
M2/6A	360.000,00	0,00	0,00	0,00		
M3/6B	100.000,00	525.707,37	525.707,37	525.707,37	100,00%	100,00%
M4/6B	160.000,00	159.800,00	159.584,00	0,00	99,86%	0,00%
M5/2A	343.740,00	102.230,00	102.230,00	102.230,00	100,00%	100,00%
M6/2A	200.000,00	194.751,00	194.751,00	182.930,50	100,00%	93,93%
sM 19.4 – Funcționare & Animare	504.662,00	620.392,01	620.392,01	590.362,86	100,00%	95,16%

Situație contractat / absorbit

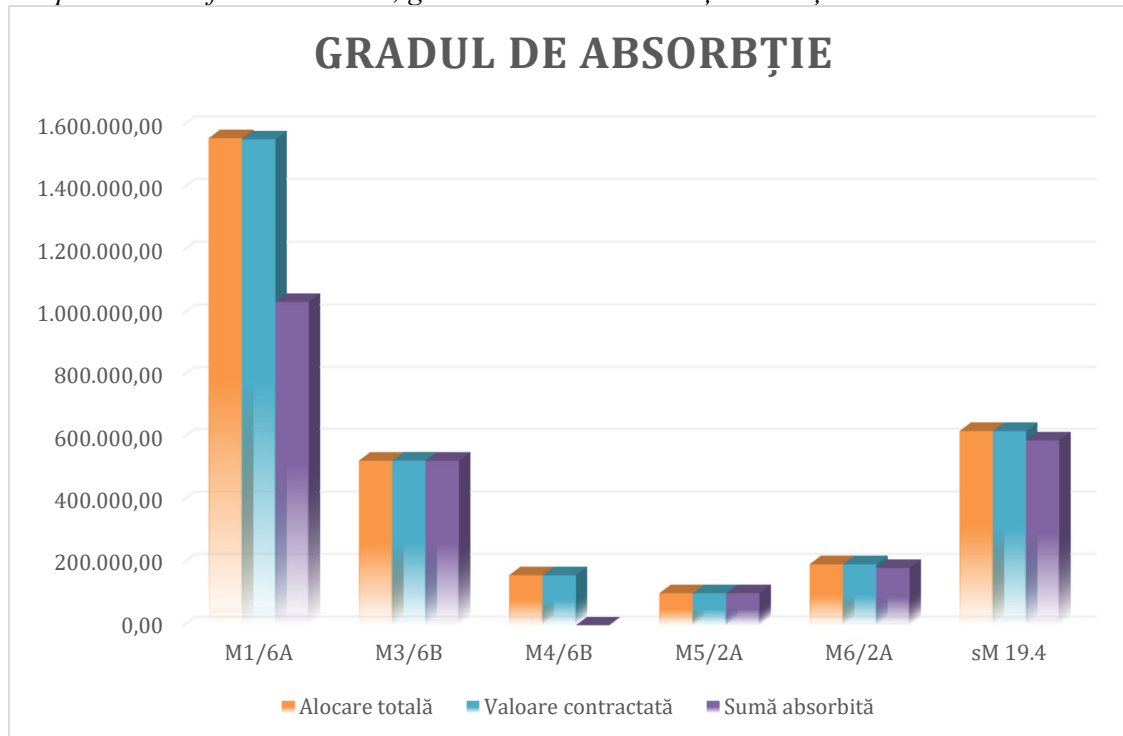

Număr de proiecte

Măsura 3 evidențiază faptul că, UAT-urile au absorbit resursele în special pentru infrastructură și servicii publice – 12 proiecte, dar sectorul privat a avut o contribuție substanțială, în special prin microîntreprinderi și pensiuni turistice. ONG-urile au accesat 1 proiect punctuale, dar cu impact social important.

Graphic 5.2 Graficul alocarilor, gradului de contractare și absorbție 2016–2025

Bonusarea (Tranziția 2021–2022)

Bonusarea a fost acordată GAL-ului ca urmare a performanței în implementarea SDL. Fondurile suplimentare alocate prin tranziție au însumat 456.422 € și au fost distribuite astfel: 340.692 € pentru sM 19.2 și 115.730 € pentru sM 19.4. Aceste sume au permis lansarea unor apeluri suplimentare, acoperind domenii cu cerere ridicată (activități non-agricole).

Fonduri EURI

Fondurile EURI (Emergency EU Recovery Instrument) au fost introduse pentru a sprijini comunitățile rurale în perioada pandemiei. GAL FDZR a beneficiat de o alocare de 133.133 €, distribuită prin măsura 19.2 către beneficiari private, majoritar pentru dezvoltarea Punctelor Gastronomice Locale și pentru activități recreative prietenoase cu mediul. Aceste fonduri au finanțat proiecte noi, cu accent pe reziliență economică, digitalizare și activități generatoare de venit. În 2025, după rezilierea de contracte pe ultima sută de metri, EURI au permis finanțarea unui proiect inovativ de achiziție de biciclete, cu rol în turism și mobilitate locală.

Distribuția proiectelor pe domenii de intervenție și măsuri. Eficacitatea SDL la nivel de domeniu de intervenție

DOMENII DE INTERVENȚIE Măsuri SDL	Nr. Proiecte/ măsură
M1/6A	14
M3/6B	12
M4/6B	1
M5/2A	1
M6/2A	1
TOTAL PROIECTE	29

DI/ MASURA	Indicator specific / indicator modificat SDL	Indicator realizat	Eficacitate
6A / M1	Indicator specific initial: Cheltuieli publice totale: 902.471 euro. Indicator modificat : Cheltuieli publice totale: 1.557.547,57 euro	Indicator specific : 1.035.266,46 euro	Ridicata, cu proiecte in implementare
	Indicator specific: Locuri de muncă create: 8 Indicator modificat : Locuri de muncă create: 16	Indicator specific: Locuri de muncă create: 22	
	Indicator specific: Nr. de beneficiari sprijiniti: 5 Indicator modificat: Nr. de beneficiari sprijiniti: 9	Indicator specific: Nr. de beneficiari sprijiniti: 14	

**Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale
Bârgău - Călimani**

Sediu: Jelna nr. 110, comuna Budacu de Jos, jud. Bistrița-Năsăud
Telefon: +40 740297211, email: gal@bargau-calimani.ro, website: bargau-calimani.ro

6B/ M3	Indicator specific initial: Cheltuieli publice totale: 100.000 euro. Indicator modificat : Cheltuieli publice totale: 525.707,37 euro	Indicator specific: 525.707,37 euro	Ridicata
	Indicator specific: Populație netă care beneficiază de servicii / infrastructuri îmbunătățite : 5000 Indicator suplimentar: Populație netă care beneficiază de servicii /infrastructuri îmbunătățite: 5000	Indicator specific: Populație netă care beneficiază: 38 273 persoane	
6B/ M4	Indicator specific initial: Cheltuieli publice totale: 160.000 euro. Indicator modificat : Cheltuieli publice totale: 159.800 euro	Indicator specific: 159.584 euro	Ridicata, cu proiect in implementare
	Indicator specific: Locuri de muncă create: 1 Indicator modificat : Locuri de muncă create: 1	Indicator specific: Locuri de muncă create: 1	
	Indicator specific: Populație netă care beneficiază de servicii / infrastructuri îmbunătățite : 3000 Indicator suplimentar: Populație netă care beneficiază de servicii /infrastructuri îmbunătățite: 3000	Indicator specific: Populație netă care beneficiază: 9150 persoane	
	Indicator specific initial: Infrastructura sociala creata:1 Indicator specific initial: Infrastructura sociala creata:1	Indicator specific: Infrastructura sociala creata:1	

2A / M5	Indicator specific initial: Cheltuieli publice totale: 343.740 euro. Indicator modificat : Cheltuieli publice totale: 102.230 euro	Indicator specific: 102.230 euro	Ridicata, absorbtie 100%
	Indicator specific: Beneficiari sprijiniti: 2	Indicator specific: Beneficiari sprijiniti: 1	
2A/M6	Indicator specific initial: Cheltuieli publice totale: 200.000 euro. Indicator modificat : Cheltuieli publice totale: 194.751 euro Indicator specific:	Indicator specific: 194.751 euro	Ridicata, cu proiect in implementare, ultima transa de plata depusa
	Indicator specific: Nr. de exploatații agricole care primesc sprijin: 1	Indicator specific: 1 beneficiari	

Indicatori realizați vs. ținte asumate – raport cu eficiența ridicată- totii indicatorii(alții decât alocările financiare), au fost atinși sau chiar depășiti: microîntreprinderi sprijinite (100%), exploatații agricole modernizate (100%), beneficiari ai serviciilor sociale acoperite de servicii (100%) locuri de muncă create – 100% - **s-au create 22 de locuri de munca**, chiar dacă pe **prioritatea 6A – în SDL erau prevăzuți doar 16**, astfel așa cum arată , avem indicatori depășiți ca și grad de asumare.

Pe întreaga perioadă 2016–2025, GAL FDZR Bârgău-Călimani a înregistrat o rată de contractare de 99,84% și o absorbție la momentul evaluării de 72.80%, care se va concretiza în final într-un procent foarte apropiat/ sau de 100%. Bonusarea (456.422 €) și fondurile EURI (133.133 €) **au crescut semnificativ capacitatea de finanțare, permițând finanțarea unor proiecte suplimentare cu valoare adăugată**. Rezilierile și retragerile/renunțările au dus la redirectionarea resurselor către proiecte inovative (ex. achiziția de biciclete și utilaje), dovedind flexibilitatea SDL și capacitatea GAL-ului de a maximiza utilizarea fondurilor disponibile. În concluzie, SDL FDZR a confirmat o implementare de succes, cu impact vizibil în comunități și un exemplu de bună practică în cadrul PNDR.

Proiectele finanțate au fost implementate de o diversitate de beneficiari: UAT-uri (infrastructuri și servicii publice), și beneficiari privați (IMM nonagricole, agricultură), 1 ONG (social), această distribuție confirmă echilibrul parteneriatului LEADER și implicarea multisectorială în dezvoltarea locală. Au fost accesate proiecte pe ambele domenii de intervenție propuse în SDL, 2A și 6B, așa cum arată în analiza privind Logica Intervenției, cele 2 proiecte din Domeniul 2A au avut o eficacitate de 100%, absorbția fiind de 100%. Pe domeniul de intervenție 6A, la momentul implementării avem proiecte în implementare, absorbția depășește în prezent 70%, pe unele măsuri (M3) eficacitatea este 100% în prezent, iar pe celelalte 2, vom avea absorbție de peste 99% la sumele contractate.

6. Răspuns la întrebările de evaluare

1. LOGICA INTERVENȚIEI STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Pentru

Întrebare 1: În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?

Criterii de evaluare:

- Nevoile de la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel/ s-au modificat
- Măsurile din cadrul SDL au fost revizuite, în caz de necesitate, pentru a ține cont de dinamica acestor nevoi

Indicatori:

- Nr. nevoi identificate
- Nr. măsuri din SDL revizuite

ÎNTREBĂRI	CRITERII DE EVALUARE	INDICATORI
În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?	Nevoile de la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel/ s-au modificat	La momentul realizării SDL s-au identificat urmatoarele nevoi : lipsa investițiilor în agricultură, slaba dezvoltare a serviciilor, lipsa serviciilor socio-medicale, educationale și de sprijin oferite grupurilor sociale vulnerabile, lipsa proiectelor care vizează dezvoltarea economiei sociale, lipsa locurilor de muncă, lipsa formării specifice în meseriile și practicile tradiționale, agricole, de prelucrare și desfacere și mesetugărești, lipsa practicilor inovatoare în agricultura și exploatarea forestieră, lipsa omologării și standardizării produselor locale tradiționale, lipsa grupurilor de producători care să

		valorifice potentialul zonei in comun, lipsa punctelor de desfacere si a magazinelor locale pentru produsele industriale si mestesugaresti obtinute, lipsa centrelor de colectare, depozitare si distributie pentru produsele locale, lipsa dezvoltarii turistice coerente si integrate a turismului in zona corelat cu serviciile si activitatile conexe, lipsa promovarii unitare, integrate si coerente a intregii microregiunii Bîrgău-Calimani. Aceste nevoi au fost transpuse in 6 masuri care impreuna adreseaza aceste nevoi/probleme identificate la nivelul teritoriului GAL. Cele 6 masuri propuse prin SDL sunt: - M1/6A – “Investitii in crearea si dezvoltarea de activitati neagricole” -M2/6A – „Investitii in prelucrarea/comercializarea si/ sau dezvoltarea de produse agricole” - M3/6B – „Servicii de baza si reinnoirea satelor” - M4/6B – „Investitii in infrastructura sociala si integrarea minoritatilor” - M5/2A – „Investitii in active fizice pentru exploataii agricole” - M6/2A – „Investitii in active fizice pentru exploataii pomicole”. In urma implementarii SDL se constata ca nevoile identificate initial la elaborarea SDL, se mentin, chiar daca in urma modificarilor de SDL realizate de GAL una dintre Masuri a fost eliminata, prioritatile de dezvoltare au ramas acelasi, nevoile de dezvoltare carora Masurile cuprinse in SDL se adreseaza, nu s-au modificat.
	Măsurile din cadrul SDL au fost revizuite, în caz de necesitate, pentru a ține cont de dinamica acestor nevoi	Nr. măsuri din SDL revizuite: Pe parcursul implementarii SDL au fost solicitate si aprobate doua modificari de SDL. Modificarile aduse masurilor prin intermediul acestor solicitari au fost: Modificarea SDL 1/2017 aprobata prin Nota de aprobare a MADR, nr. 233415/18.08.2017. M1/6A – “Investitii in crearea si dezvoltarea de activitati neagricole” – Modificare a categoriilor: Beneficiari directi , conditii de eligibilitate, sume

		aplicabile si rata sprijinului, indicatori de monitorizare. M2/6A – „Investitii in prelucrarea/comercializarea si/ sau dezvoltarea de produse agricole” - Modificare a categoriilor: Beneficiari directi /indirecti(grup tinta), conditii de eligibilitate, criteriile de selectie, sume aplicabile si rata sprijinului. M3/ 6B – „Servicii de baza si reinnoirea satelor” - Modificare a categoriilor: Descrierea generala a masurii, inclusiv a logicii de interventie, Beneficiari directi , tipuri de actiuni eligibile si neeligibile, sume aplicabile si rata sprijinului, M5/2A – „Investitii in active fizice pentru exploatare agricole”– Modificare a categoriilor: Beneficiari directi /indirecti(grup tinta), conditii de eligibilitate, criteriile de selectie, sume aplicabile si rata sprijinului, indicatori de monitorizare. M6/2A – „Investitii in active fizice pentru exploatare pomicole”– Modificare a categoriilor: Beneficiari directi /indirecti(grup tinta), tipuri de actiuni eligibile si neeligibile, conditii de eligibilitate criteriile de selectie, sume aplicabile si rata sprijinului. Modificarea SDL 1/2018 aprobata prin Nota de aprobare 216481/06.09.2018 M1/6A – “Investitii in crearea si dezvoltarea de activitati neagricole” – Modificare a Criteriilor de selectie si a indicatorilor de monitorizare: locurile de munca cresc de la 8 la 13, creste alocarea publica totala pe masura la 1.027.720 euro. M2/6A – „Investitii in prelucrarea/comercializarea si/ sau dezvoltarea de produse agricole” se elimina in totalitate din SDL M3/ 6B – „Servicii de baza si reinnoirea satelor” -Modificarea tipurilor de actiuni eligibile, a Criteriilor de selectie si a indicatorilor de monitorizare – creste alocarea publica totala pe Masura la 580.200 euro. M4/6B – „Investitii in infrastructura sociala si integrarea minoritatilor” - Modificarea indicatorilor de monitorizare – scade alocarea publica totala pe Masura la 159.800 euro, urmare a selectiei de proiecte.
--	--	--

		M5/2A – „Investiții în active fizice pentru exploatații agricole”– Modificare a indicatorilor de monitorizare: numărul beneficiarilor sprijiniți cresc de la 2 la 5, scade alocarea publică totală pe măsură la 103.740 euro. M6/2A – „Investiții în active fizice pentru exploatații pomicole”– Modificare a indicatorilor de monitorizare: scade alocarea publică totală pe măsură la 194.751 euro, urmare a contractării proiectului selectat. Deși au fost realizate modificări la nivelul celor 6 măsuri cuprinse în SDL, acestea nu modifică conținutul Măsurii ci modul de aplicare a acestora, modificările la nivelul indicatorilor au un impact pozitiv, reflectă o suplimentare a celor asumate inițial în SDL, influențând pozitiv rezolvarea nevoilor identificate inițial în SDL. Eliminarea unei măsuri din SDL(M2) nu a afectat realizarea obiectivelor și prioritățile de dezvoltare asumate, acestea au rămas aceleași, iar obiectivele asumate sunt îndeplinite prin celelalte măsuri în SDL.
--	--	--

Obiectivul de dezvoltare 1	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri
FAVORIZAREA COMPETITIVITĂȚII AGRICULTURII Obiective transversale: • Inovare • Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice	P2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor	2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării	Măsura 5 / 2A Investiții în active fizice pentru exploatații agricole Mediu soiuri de plante mai bine adaptate la climă, tehnologii eficiente, care protejează mediul

Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bârgău - Călimani

Sediu: Jelna nr. 110, comuna Budacu de Jos, jud. Bistrița-Năsăud
Telefon: +40 740297211, email: gal@bargau-calimani.ro, website: bargau-calimani.ro

		activităților agricole	
			Măsura 6/ 2A Investiții în active fizice pentru exploatare pomicole soiuri de plante mai bine adaptate la clima, tehnologii eficiente, care protejează mediul
Obiectivul de dezvoltare 3	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri
OBȚINEREA UNEI DEZVOLTĂRI TERITORIALE ECHILIBRATE ECONOMIILOR COMUNITĂȚILOR RURALE , INCLUSIV CREAREA ȘI MENȚINEREA DE LOCURI DE MUNCĂ Obiective transversale: • Inovare • Protecția mediului și atenuarea schimbărilor climatice	P6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale	6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă	Măsura 1 / 6A Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole Mediu și climă – criterii de eligibilitate și selecție care să asigure contribuția la obiectiv Inovare – susținere inițiativelor care aduc elemente de noutate și valorifică, promovează specificul local
		6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă	Măsura 2 / 6A Investiții în prelucrarea/procesarea produselor
		6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale	Măsura 3 / 6B Servicii de bază și reînnoirea satelor

			Mediu și climă –impact redus asupra mediului, folosire materiale de construcție cu impact redus asupra mediului. Inovare - punere în valoare a elementelor de patrimoniu local(mediu, turism, cultura etc) Măsura 4 / 6B M 4 – Investiții în infrastructura sociala si integrarea minoritatilor locale Inovare si mediu- centre multifunctionale comunitare, investitie care foloseste materiale prietenoase cu mediu
--	--	--	--

Apreciere evaluator: Foarte Relevanta

Aprecierea evaluatorului cu privire la aceasta intrebare a fost ca logica interventiei care sta la baza SDL, **este foarte relevanta**, rezultat stabilit atat in baza analizei cantitative (s-a folosit metoda studiul/analiza documentelor relevante pentru obiectivele strategiei, chestionarele de la momentul intocmirii SDL, documentatiile din modificarile SDL realizate) cat si calitative, rezultate din dinamica implementarii SDL, a modificarilor legislative intervenite, cat si a solicitarilor venite din partea potentialilor beneficiari, a liderilor si actorilor locali sau persoanelor din afara teritoriului GAL care activeaza in teritoriul GAL.

In urma analizei documentare realizate s-a constatat ca in modificarile de SDL realizate in perioada 2017-2024 modificarile efectuate la nivelul celor 6 masuri din SDL, au fost realizate pentru a raspunde cat mai eficient nevoilor, cerintelor identificate in teritoriu pe parcursul implementarii. Astfel, modificarile realizate in fisele masurilor, inclusiv cele realizate la nivelul indicatorilor si a alocarilor financiare au avut ca scop eficientizarea implementarii SDL, cresterea gradului de contractare /absorbtie la nivelul GAL si o crestere a indicatorilor asumati initial, in special la nivelul celor care vizeaza crearea de locuri de munca.

Ca atare, **a crescut numarul total de beneficiari** ceea ce se reflecta si in scaderea valorii nerambursabile care genereaza crearea unui loc de munca, dupa algoritmul de calcul : valoare nerambursabila/nr. locuri de munca nou create la nivel de SDL.

Intrebare 2: Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?

Criterii de evaluare:

- Sunt activitățile (măsuri, proceduri, activități de sprijin) prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate acestora suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate (indicatorii prevăzuți în strategie)?
- Sunt definiți indicatori de realizare adecvați pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obținute (specifci, măsurabili, fezabili, relevanți și suficienți)?
- Sunt rezultatele așteptate clar definite?

Indicatori:

- Nr. masuri de sprijin cuprinse in SDL si bugetul alocat fiecarei masuri
- Nr. de modificari a indicatorilor mentionati in anexa IV din SDL sau in fisa masurii

Sunt rezultatele așteptate clar definite?

Indicatorii asumati in SDL sunt masurabili, concreti si clar definiti, astfel ca din punct de vedere cantitativ putem afirma ca si rezultatele asteptate sunt **clar definite** si pot fi cuantificate usor.

Trebuie sa mentionam ca din p.d.v. al impactului implementarii SDL asupra teritoriului GAL FDZR Bargau-Calimani si al populatiei microregiunii rezultatele, la data de 01.08.2025 sunt relevante, proiectele selectate de GAL fiind finalizate sau in fazele ifinale ale implementarii. Din acest punct de vedere, al implementarii efective a proiectelor in teritoriul GAL, evaluarea realizata la in august 2025 va fi relevanta din acest p.d.v.

Apreciere evaluator: Foarte coerenta

Măsura	Alocare inițială	Alocare totală finală (€)	Contractat (€)	Plătit (€)	Contractare (%)	Plăți/Absorbție (%)
M1/6A	902.471,00	1.557.547,57	1.553.778,34	1.035.266,46	99,76%	66,63%
M2/6A	360.000,00	0,00	0,00	0,00		
M3/6B	100.000,00	525.707,37	525.707,37	525.707,37	100,00%	100,00%
M4/6B	160.000,00	159.800,00	159.584,00	0,00	99,86%	0,00%
M5/2A	343.740,00	102.230,00	102.230,00	102.230,00	100,00%	100,00%
M6/2A	200.000,00	194.751,00	194.751,00	182.930,50	100,00%	93,93%

Având în vedere datele sus menționate, cu privire la indicatorii de realizare prevăzuți în SDL care sunt, așa cum am arătat, specifici, măsurabili, relevanți și suficienți și ofera astfel o **imagine clară** asupra rezultatelor așteptate/obținute prin implementarea SDL și a modului în care aceasta răspunde nevoilor, problemelor identificate la nivelul teritoriului GAL.

De asemenea, Măsurile gândite pentru implementarea SDL, procedurile de lucru pentru implementarea SDL, activitățile și resursele alocate prevăzute în cadrul SDL se dovedesc a fi **corecte și eficiente** având capacitatea de a genera realizările și rezultatele așteptate.

Astfel, în urma evaluării realizate afirmăm că indicatorii de realizare planificați sunt corecți și în raport coerent cu realizările obținute. Rezultatele așteptate în urma implementării SDL-ului, conform actualei evaluări sunt foarte bune, și respecta obiectivele, indicatorii inițiali și planificările asumate pentru realizarea SDL, astfel încât până la finalul perioadei GAL FDZR Bargau-Calimani **va avea un procent de contractare de contractare și absorbție de 99,87%** așa cum am arătat.

Astfel:

Logica intervenției Strategiei de Dezvoltare Locală			
În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală a fost relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?	Puțin relevantă	Relevantă	Foarte relevantă
Cât de coerentă este logica intervenției care a stat la baza strategiei de dezvoltare locală?	Puțin coerentă	Coerentă	Foarte coerentă
Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie			
În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei?	În mică măsură	În măsură medie	În totalitate
Valoarea adăugată datorată metodei LEADER			
Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER ? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernantei locale)			
Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
Percepția actorilor locali privind rezultate ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare

Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernănteii la nivel local datorită aplicării metodei LEADER	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
Contribuția SDL la aria de intervenție 6B și 6A			
În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?	În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură

Analiza financiară și gradul de realizare a indicatorilor

La finalul perioadei de implementare (august 2025), SDL FDZR Bârgău-Călimani prezintă o **rata de contractare de ≈100%** și o **rata de absorbție de peste 70%**, rezultat ce confirmă utilizarea eficientă a resurselor financiare disponibile.

- **Alocare totală consolidată SDL:** 3.160.428 € (FEADR + Tranziție/bonusare + EURI).
- **Implementare SDL (sM 19.2):** 2.540.036 € (≈80%).
- **Funcționare și animare (sM 19.4):** 620.392 € (≈20%).

Impactul pe domenii de intervenție

Agricultură (Măsuri 5/2A și 6/2A)

- Investiții în modernizarea fermelor de bovine și pomicole.
- Achiziția de utilaje performante, reducerea costurilor de producție cu 15–20%.
- Creșterea productivității (ex. producția de lapte, randament în livezi).
- Rezultate: **2 exploatații modernizate;**

Antreprenoriat non-agricol și microîntreprinderi (M1/6A inclusiv EURI)

- **14 microîntreprinderi sprijinite** în domenii precum turism, agreement Exemple: pensiuni agroturistică la Colibița, comuna Tiha Bargaului, Jelna si Satu Nou ; Prin EURI, finanțare pentru proiecte suplimentare în 2025, inclusiv PGL si **achiziția de biciclete pentru turism ecologic și mobilitate locală**, achiziția de utilaje pentru dezvoltarea antreprenoriatului în domeniul construcțiilor.
- Crearea **peste 16 locuri de muncă noi, maxim propus prin SDL.**

Servicii sociale și infrastructură comunitară (M3/6B, M4/6B)

- Centru multifuncțional educational dotate în Jelna care va oferi servicii comunitatilor din jur, inclusiv copiilor si tinerilor de etnie rroma, care locuiesc în comuna si în comunele din proximitatea ei_ Cetate, Dumitrita, precum si apartinatorilor acestora. Centrul este în apropierea a trei UAT -uri care au un numar semnificativ de copii si

tineri de etnie rroma (Dumitrița, Budacu de Jos, Cetate, dar serviciile acestuia vor putea fi accesate ulterior de toți copiii și tinerii din întreg teritoriul GAL, unele dintre activitățile derulate în perioada de sustenabilitate a proiectului, sunt activități outdoor, întineritoare și au scopul de implementa un model inovativ de incluziune și responsabilizare socială la nivelul întregului teritoriu GAL.

Capital social și guvernare (SM 19.4)

- Funcționarea GAL: animare, consultări publice, informare.
- Implicarea a peste **1.000 persoane** în consultări, workshopuri, focus-grupuri.
- Consolidarea parteneriatului (40 membri, 67,5% privați și ONG).
- Întărirea încrederii comunităților în mecanismele participative LEADER.

Impactul pe domenii de intervenție și Măsuri

- a) Agricultură și procesare: 2 exploatații modernizate, creștere productivitate
- b) Antreprenoriat non-agricol: 14 microîntreprinderi sprijinite, 20 locuri de muncă,
- c) Servicii sociale și infrastructură: peste 40.000 persoane deservite, centru multifuncțional.
- d) Patrimoniu cultural și turism: 10 obiective sprijinite
- e) Capital social și guvernare: parteneriat cu 40 membri, consultări publice cu peste 1.000 persoane.

Analiza Măsurii M1/6A – „Sprijin pentru activități non-agricole”

1. Context și obiective

Măsura M1/6A a avut ca obiectiv principal sprijinirea diversificării economiei locale prin dezvoltarea de activități non-agricole, în concordanță cu nevoile identificate în teritoriu și prioritățile PNDR. Conform fișei măsurii din SDL FDZR (versiunea modificată 2024), principalele ținte au fost:

- Crearea și menținerea de locuri de muncă durabile;
- Încurajarea antreprenoriatului local, inclusiv în rândul tinerilor și femeilor;
- Dezvoltarea de servicii și produse care să adauge valoare comunității și să reducă dependența de agricultură ca activitate economică dominantă;
- Valorificarea potențialului turistic, cultural și gastronomic al zonei.

Anvelopa financiară a măsurii, raportat la alocarea totală din SDL, a reprezentat **cea mai mare pondere** (aprox. 47%), confirmând importanța strategică acordată antreprenoriatului rural și diversificării activităților.

2. Implementare și rezultate cantitative

- **Proiecte depuse/selectate la AFIR: 19**
- **Retrageri:** 1 proiect retras înainte de contractare;
- **Rezilieri:** 2 contracte reziliate în cursul implementării (lipsă capacitate administrativă/financiară);
- **Proiecte implementate/în curs:** 9 proiecte în implementare sau finalizate.

Tipologia investițiilor:

- 4 proiecte pentru **înființarea Punctelor Gastronomice Locale (PGL)**, sprijinind antreprenoriatul feminin și valorificarea tradițiilor culinare;
- 1 proiect de **veloturism** (dezvoltarea infrastructurii de agrement prin achiziția de biciclete și amenajarea unor trasee);
- 5 proiecte de **agropensiuni**, orientate spre turism rural și dezvoltarea de servicii de cazare de calitate;
- 3 proiecte de **antreprenoriat în domeniul construcțiilor**, care răspund unei cereri locale crescute de servicii și infrastructuri.

Locuri de muncă create: peste **20 de locuri de muncă**, față de ținta stabilită în SDL (16 locuri), ceea ce demonstrează depășirea indicatorului asumat.

Valoarea contractată și gradul de utilizare a fondurilor:

- Valoarea contractată reprezintă peste **99.76% din alocarea măsurii**, semnalând un interes ridicat și o bună capacitate de implementare.
- Absorbția efectivă (plăți efectuate) este de asemenea ridicată, confirmând faptul că proiectele au avansat către finalizare.
-

3. Analiză calitativă și impact

Puncte tari:

- Diversitate în tipologia proiectelor, acoperind domenii-cheie: turism, gastronomie, servicii;
- Inovație și valoare adăugată prin introducerea de PGL-uri și veloturism, care consolidează identitatea locală, mențin și promovează tradițiile și producătorii locali, stimulează și susțin lanțul scurt și atrag turiștii, susțin o dezvoltare durabilă a resurselor și a zonei;
- Impact socio-economic direct prin crearea de locuri de muncă, în special pentru tineri și femei – peste 20;
- Creșterea atractivității zonei Bârgău-Călimani ca destinație turistică și gastronomică.

Provocări și limite:

- O parte dintre beneficiari privați au întâmpinat dificultăți administrative și financiare, ducând la retrageri și rezilieri;
- Procedurile AFIR (complexe și cu o desfășurare lungă și lentă în timp) au întârziat implementarea unor proiecte, în special în perioada pandemiei;
- Capacitatea redusă de promovare integrată a noilor afaceri, care necesită sprijin suplimentar în marketing și networking.

4. Concluzii și recomandări

- **Concluzie generală:** Măsura M1/6A și-a atins obiectivele și chiar a depășit indicatorii cheie (locuri de muncă), având o contribuție majoră la diversificarea economică a teritoriului. Ea confirmă relevanța investițiilor în sectorul non-agricol ca motor pentru dezvoltarea locală.
- **Recomandări:**
 - Consolidarea sprijinului post-implementare pentru beneficiari (consiliere în marketing, branding local, digitalizare);
 - Simplificarea procedurilor de accesare și implementare printr-o comunicare mai eficientă între GAL și AFIR, prin proceduri care să ușureze implementarea, fără condiționări restrictive care împiedică implementarea eficientă, cu accent pe calitatea SDL și implementarea ușoară și rapidă a proiectelor;
 - Integrarea proiectelor într-o strategie de promovare turistică și gastronomică a zonei, pentru a maximiza impactul investițiilor în PGL și agropensiuni;
 - Continuarea alocării prioritare de fonduri în viitoarea strategie (SDL 2023–2027) pentru antreprenoriatul non-agricol, cu accent pe sectoare inovatoare (eco-turism, producție locală, meșteșuguri creative, gastronomie tradițională, cultura și tradiții, branding și promovare profesională).

Analiza Măsurii M3/6B – „Servicii de bază și reînnoirea satelor”

1. Context și obiective

Măsura M3/6B a vizat finanțarea de **investiții publice** pentru modernizarea și dezvoltarea serviciilor de bază și reînnoirea satelor, răspunzând unei nevoi esențiale în teritoriul GAL FDZR: îmbunătățirea infrastructurii rurale. Obiectivele măsurii au fost:

- Creșterea calității infrastructurii publice la nivel de comune (drumuri comunale, utilități, spații publice);
- Îmbunătățirea serviciilor de bază pentru locuitori (apă, canalizare, iluminat, dotări publice);
- Reducerea disparităților dintre mediul rural și urban prin investiții în confortul și siguranța comunităților;
- Crearea unui mediu mai atractiv pentru locuitori și investitori.

2. Implementare și rezultate cantitative

- **Contractare și absorbție:** 100% – toate fondurile alocate au fost contractate și plătite integral.
- **Număr de proiecte implementate:** 12 proiecte
- **Tipologii de investiții:**
 - modernizări ale centrelor de comuna, amenajarea albiei care trece prin mijlocul comunei Prundu Bargaului și amenajarea unei promenade;
 - amenajarea de spații publice (locuri de joacă, spații verzi, amenajarea spațiului public pentru relaxare și picnic);
 - reabilitări de clădiri de interes public (primărie și anexe)
 - construcție capela mortuara
 - achiziție de utilaje pentru serviciile publice

Valoarea contractată și absorbită: 100% din alocarea măsurii, ceea ce poziționează M3 drept una dintre cele mai eficiente și mai solicitate măsuri ale SDL, cu impact direct asupra vieții cetățenilor.

3. Analiză calitativă și impact

Puncte tari:

- Grad maxim de contractare și absorbție, cu proiecte finalizate în comunele membre GAL;
- Impact vizibil și imediat în viața comunităților (clădiri publice, centre comunale și spații publice amenajate, servicii publice de bază etc);
- Contribuție directă la creșterea atractivității și funcționalității satelor, cu efecte pe termen lung;
- Asigurarea unei distribuții echitabile a fondurilor între UAT-uri, ceea ce a întărit coeziunea teritoriului GAL.

Provocări:

- Dificultăți birocratice în implementarea proiectelor, întârzierea contractării;
- Unele întârzieri provocate de creșterea costurilor la materiale și de complexitatea proiectelor tehnice;
- Necesitatea întreținerii continue a investițiilor realizate modernizate (presiune pe bugetele locale).

4. Concluzii și recomandări

- **Concluzie:** M3/6B este o măsură de succes deplin, cu o rată de contractare și absorbție de 100%, toate UAT-urile partenere au nevoie de investiții directe, cu atât mai mult cu cât sursele de finanțe pentru UAT-urile rurale sunt foarte mult diminuate. Aceasta a consolidat rolul GAL ca instrument de dezvoltare locală și a adus beneficii vizibile comunităților.

- **Recomandări:**

- Asigurarea resurselor pentru întreținerea și operarea infrastructurilor create;
- Extinderea tipologiilor de investiții în viitoarea programare, inclusiv dotări smart village, accesarea unui număr cât mai mare de surse complementare de finanțare pentru dezvoltarea microrégionii și implementarea unei diversități largi de proiecte.
- Promovarea de proiecte integrate (ex. infrastructură + servicii comunitare) pentru maximizarea impactului;
- Continuarea sprijinirii tuturor UAT-urilor partenere, menținând coeziunea și solidaritatea teritorială.

Analiza Măsurii M4/6B – „Investiții în infrastructura socială și integrarea minorităților”

1. Context și obiective

Măsura M4/6B din SDL GAL FDZR Bârgău-Călimani a fost dedicată sprijinirii investițiilor în **infrastructura socială** și în proiecte cu impact direct asupra **integrării minorităților și grupurilor vulnerabile**. Obiectivele au fost:

- Crearea și modernizarea infrastructurilor sociale (centre comunitare, spații multifuncționale, centre de zi etc.);
- Sprijinirea accesului grupurilor vulnerabile (în special minorități și comunități marginalizate) la servicii sociale, educaționale și de sprijin;
- Îmbunătățirea calității vieții prin dezvoltarea unor servicii comunitare adaptate nevoilor locale;
- Consolidarea coeziunii sociale și reducerea excluziunii la nivelul celor 12 UAT-uri membre.

Măsura a avut o alocare financiară medie, dar cu potențial de impact ridicat, fiind gândită ca o măsură care este necesar să fie completată neapărat prin atragerea altor surse de finanțare, care să completeze nevoile foarte mari de servicii psiho-socio-medicale, de incluziune socială integrate din teritoriul GAL. Astfel, GAL a accesat proiecte de pe alte linii de finanțare, în parteneriat cu UAT, instituții de învățământ, ONG, prin POCU și PNRR, sau a sprijinit autoritățile în accesarea acestora acolo unde GAL nu a fost eligibil.

2. Implementare și rezultate cantitative

- **Proiecte contractate:** 2
 - Un proiect reziliat (inițial contractat, dar nefinalizat).
 - Un proiect major în implementare, depus și gestionat direct de către GAL FDZR Bârgău-Călimani: „**Centrul multifuncțional educațional din Jelna**”.
- **Grad de contractare:** 100% (fondurile disponibile au fost angajate integral).
- **Grad de absorbție:** în curs de realizare, proiectul prevede doar dotări pentru utilarea și operationalizarea centrului multifuncțional.
- **Beneficiari:** comunitatea din Jelna și satele limitrofe și comunele învecinate, cu accent pe copii, tineri și grupuri vulnerabile care vor avea acces la spații educaționale, culturale și sociale modern, programe și activități indoor și outdoor.

3. Studiu de caz – Centrul multifuncțional educațional din Jelna

Acest proiect reprezintă o **investiție pilot** în infrastructura social-educțională a teritoriului GAL și are o valoare strategică ridicată:

- **Tip de infrastructură:** spațiu multifuncțional adaptat pentru educație non-formală, activități sociale, culturale și de integrare comunitară;
- **Beneficiari vizați:** copii și tineri din comunitate (inclusiv din grupuri defavorizate), dar și asociații locale, ONG-uri și alte entități care vor utiliza centrul pentru activități;
- **Rol strategic:** proiectul este implementat direct de către GAL, ceea ce reprezintă un plus și dovedește capacitatea organizației de a trece de la rolul de finanțator la cel de beneficiar și implementator direct, consolidând experiența instituțională și credibilitatea în fața comunității și autorităților.
- **Valoare adăugată:** prin funcționalitățile sale (educaționale, culturale și sociale), centrul din Jelna devine un **hub comunitar** cu efect multiplicator, generând noi oportunități de colaborare și integrare.

4. Analiză calitativă și impact

Puncte tari:

- Relevanța măsurii este ridicată, întrucât răspunde direct unei nevoi identificate în teritoriu – lipsa infrastructurilor sociale, educationale integrate, adaptate unor nevoi specifice și lipsa ONG -urilor din teritoriu care să construiască programe și proiecte în comunitate și cu comunitatea – cu adresabilitate directă copiilor și tinerilor peste 10 ani;
- Proiectul din Jelna are un caracter integrator și inovator, aducând împreună educația, cultura și serviciile sociale;
- Măsura a permis testarea capacității GAL de a implementa direct, consolidând know-how-ul și vizibilitatea organizației;
- Impact asupra incluziunii și coeziunii sociale, prin implicarea directă a minorităților și a grupurilor vulnerabile în activitățile centrului.

Provocări:

- Rezilierea unui proiect a redus diversitatea tipologiilor finanțate prin măsură și a întârziat realizarea măsurii sociale;
- Riscuri de sustenabilitate pe termen lung (asigurarea resurselor financiare și umane pentru funcționarea centrului);
- Necesitatea de a asigura o programare coerentă și atractivă de activități pentru ca centrul să fie funcțional, pentru a evita riscul de supraaglomerare.

5. Concluzii și recomandări

- **Concluzie:** Măsura M4/6B a avut un parcurs mai dificil decât alte măsuri, dar a reușit să genereze un proiect strategic de mare valoare pentru teritoriul GAL – centrul multifuncțional educațional din Jelna. Această investiție va avea un impact semnificativ asupra accesului la educație și servicii sociale și asupra consolidării identității comunitare.
- **Recomandări:**
 - Crearea unui **plan de sustenabilitate** pentru centrul din Jelna (parteneriate cu UAT-urile din jur, Consiliul Județean, ONG-uri);
 - Extinderea tipologiei de proiecte finanțabile în viitoarea strategie pentru a atrage mai mulți beneficiari privați și ONG-uri;
 - Asigurarea unei rețele de colaborare între centrul din Jelna și celelalte infrastructuri sociale din teritoriu și din afara lui, pentru schimb de experiență și resurse;
 - Dezvoltarea unui **calendar anual de activități educaționale și culturale** în centrul din Jelna, cu accent pe incluziunea grupurilor vulnerabile.

Analiză comună pentru Măsurile M5/2A și M6/2A

1. Context și obiective

Măsura **M5/2A** a fost introdusă pentru a sprijini **modernizarea exploatațiilor agricole** din teritoriu, având ca obiective:

- Creșterea productivității fermelor;
- Introducerea de tehnologii și echipamente moderne;
- Reducerea decalajului dintre fermele din teritoriul GAL și cele din regiuni mai dezvoltate.

Măsura **M6/2A** a vizat **diversificarea și dezvoltarea activităților agricole**, cu scopul de a:

- Încuraja fermele să își extindă activitatea către noi domenii de producție;
- Introducă practici inovatoare;
- Asigura o mai bună valorificare a resurselor locale.

Ambele măsuri au avut alocări financiare reduse (pondere mică în bugetul SDL), fiind gândite ca **intervenții complementare** pentru consolidarea sectorului agricol.

2. Implementare și rezultate cantitative

- **Număr de proiecte contractate:**
 - M5/2A – 1 proiect;
 - M6/2A – 1 proiect.
- **Grad de contractare și absorbție:** 100% – fondurile alocate au fost integral contractate și plătite.
- **Valoarea proiectelor:** conform tabelului final, fiecare proiect a valorificat întreaga sumă disponibilă pe măsura respectivă.
- **Tipuri de investiții:**
 - M5 – modernizarea unei exploatații prin dotarea cu echipamente și utilaje agricole moderne;
 - M6 – investiție într-o fermă cu obiectiv de diversificare a activității (introducerea unei linii noi de producție/tehnologie agricolă).

3. Analiză calitativă și impact

Puncte tari:

- Implementare integrală și absorbție completă – un exemplu de eficiență și de utilizare totală a resurselor;
- Contribuție la **modernizarea agriculturii locale** și la creșterea competitivității fermelor;
- Efect demonstrativ: proiectele reprezintă modele de bune practici pentru alți fermieri din teritoriu.

Provocări:

- Numărul redus de proiecte limitează impactul la nivel teritorial (doar 2 ferme sprijinite);
- Lipsa unor măsuri complementare (formare, promovare, lanțuri scurte) reduce potențialul de multiplicare a rezultatelor.

4. Concluzii și recomandări

- **Concluzie:** Ambele măsuri și-au atins obiectivele și indicatorii asumați, însă impactul lor este punctual și limitat ca acoperire teritorială. Ele demonstrează însă că există potențial și interes pentru modernizare și diversificare în agricultură.
- **Recomandări:**
 - Integrarea sprijinului pentru modernizare cu măsuri de **formare profesională și sprijin pentru lanțuri scurte**;
 - Promovarea celor două proiecte realizate ca **studii de caz/bune practici** pentru a încuraja alți fermieri să aplice pe măsurile naționale care mai sunt deschise.
 - Încurajarea fermelor să integreze componente de digitalizare și tranziție verde (tehnologii smart farming, energie regenerabilă).

Răspuns la întrebările de evaluare

În elaborarea raportului am folosit și întrebări relevante raportate la calitatea implementării SDL care au fost abordate în cele 2 focus grupuri.

Tema I: Relevanța logicii de intervenție

Întrebarea 1. În ce măsură logica de intervenție a SDL a rămas relevantă față de nevoile socio-economice actuale și potențialul de dezvoltare al teritoriului?

- Această întrebare verifică dacă prioritățile și obiectivele strategiei, stabilite în 2016 pe baza analizei SWOT inițiale, corespund în continuare realităților din 2025 și dacă intervențiile finanțate au răspuns problemelor locale cele mai presante.

Reanalizarea logicii de intervenție și a relevanței SDL arată că strategia GAL a rămas adecvată nevoilor și contextului local pe întreaga durată 2016–2025. Strategia a fost inițial fundamentată pe o analiză diagnostic detaliată a teritoriului care a identificat problemele cheie: infrastructură rurală insuficientă, susținerea dezvoltării turistice a zonei, susținerea antreprenoriatului rural, oportunități economice reduse pentru populația activă (lipsa locurilor de muncă non-agricole, venituri mici din agricultură de subzistență), migrația tinerilor, precum și nevoia de conservare a patrimoniului cultural local etc .

Obiectivele SDL au fost formulate ca răspuns direct la aceste nevoi – de exemplu, obiectivele de *creștere a competitivității economice* (prin susținerea și a micro-întreprinderilor), *îmbunătățirea condițiilor de trai* (prin investiții în servicii de bază și infrastructuri mici) și *valorificarea resurselor locale* (prin turism și agricultura) au avut o relevanță evidentă.

În concluzie, SDL și-a menținut relevanța pe toată durata implementării. Intervențiile finanțate reflectă probleme reale și priorități locale stringente. Relevanța ridicată a strategiei explică și interesul constant al solicitanților.

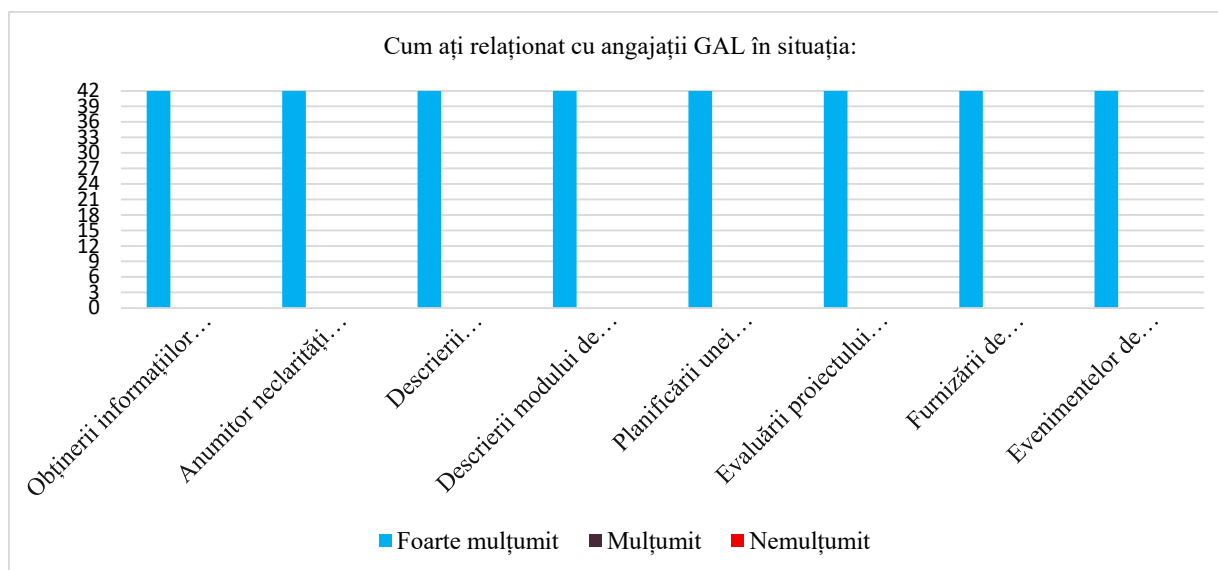
Tema : Coerența logicii de intervenție și impactul în aria de intervenție 6B

Întrebarea 2. *Cât de coerentă este logica de intervenție a SDL?* - Se evaluează coerența internă dintre obiective, măsuri și proiecte, evitarea suprapunerilor sau lipsurilor– precum și coerența externă – complementaritatea cu alte politici/programe din teritoriu, ex. programe județene, naționale sau alte GAL-uri. Coerența internă a SDL a fost evaluată ca fiind ridicată, strategia prezentând o articulare logică clară între analiza nevoilor, obiectivele asumate, măsurile propuse și proiectele finanțate efectiv. Fiecare obiectiv specific al strategiei a fost transpus într-un set de măsuri corespunzătoare.

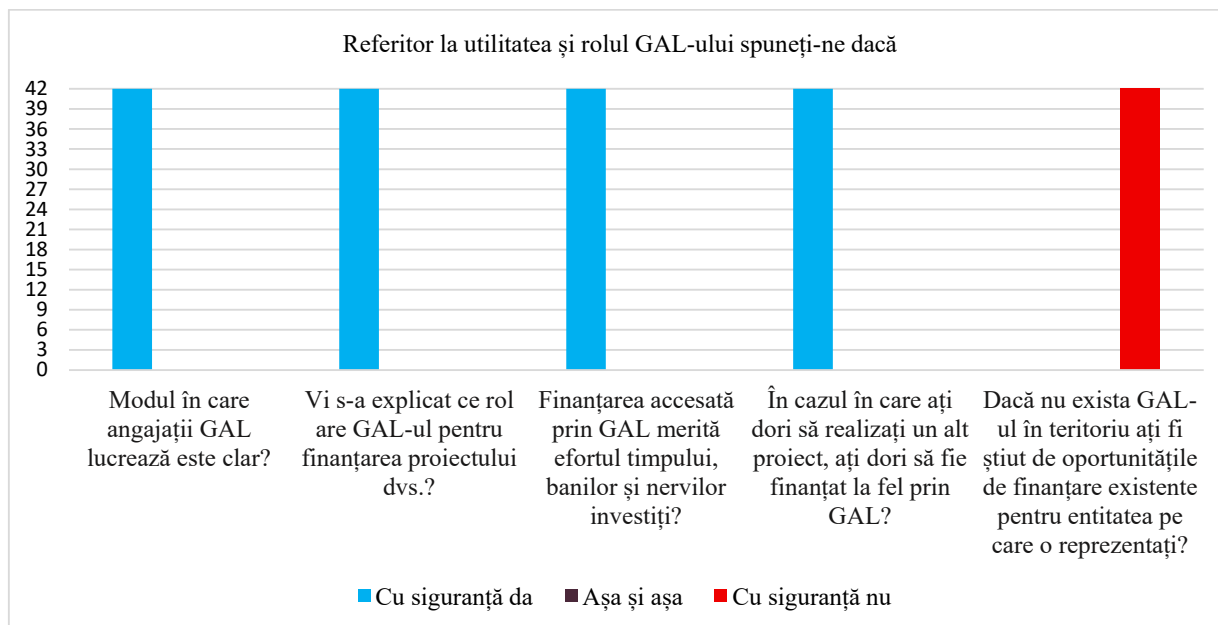
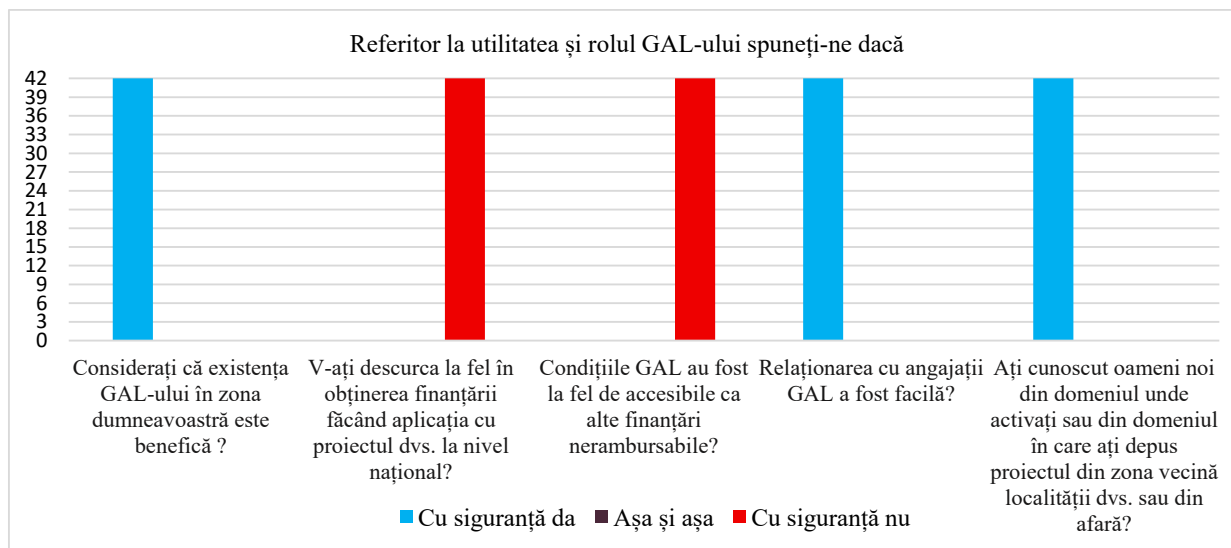
Strategia GAL a fost intern logică și extern complementară altor inițiative, acționând ca un instrument coerent de dezvoltare locală. Nu s-au identificat discrepanțe notabile; dimpotrivă, se poate aprecia că SDL a oferit un cadru unitar bine încheiat, care a ghidat eficient multitudinea de proiecte locale într-o direcție comună de dezvoltare. Atât autoritățile locale, cât și beneficiarii privați au confirmat că SDL s-a axat pe nevoile comunitatii.

Răspuns la întrebările din chestionarul aplicat beneficiarilor

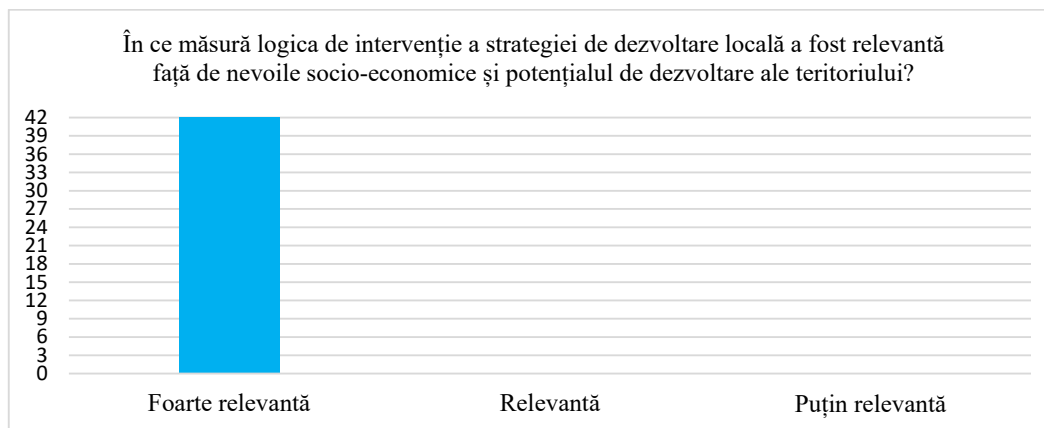
Întrebare 1 - Cum ați relaționat cu angajații GAL în situația:

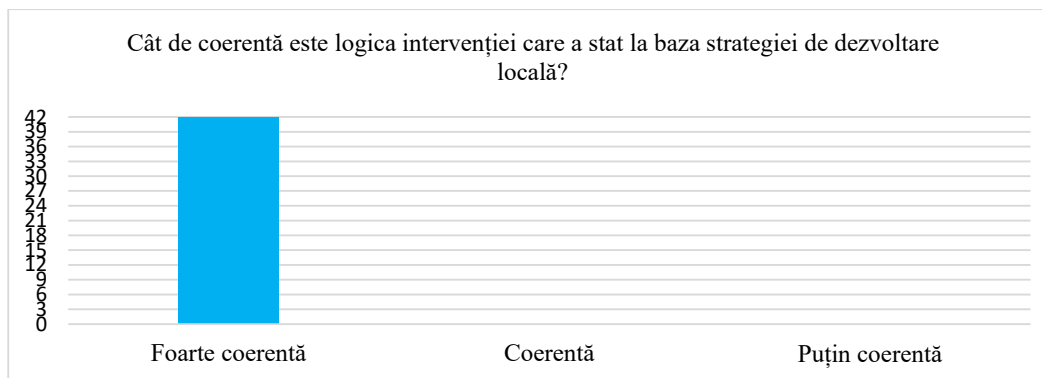
Întrebare 2. Referitor la utilitatea și rolul GAL-ului spuneți-ne dacă:

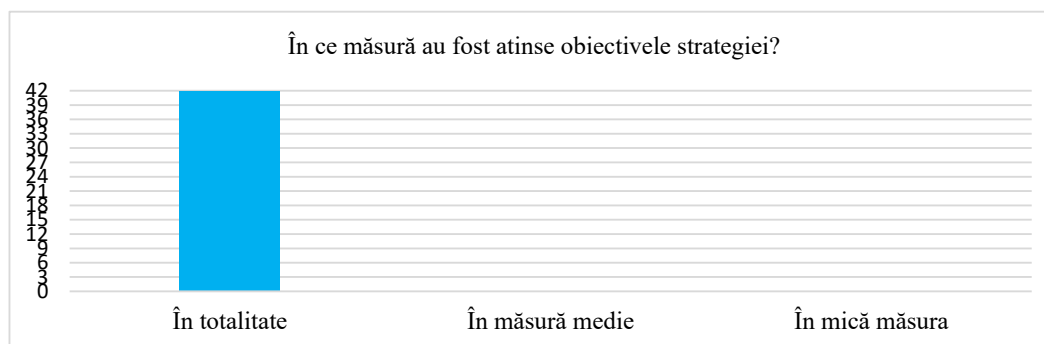
Întrebare 3 - În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală a fost relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?

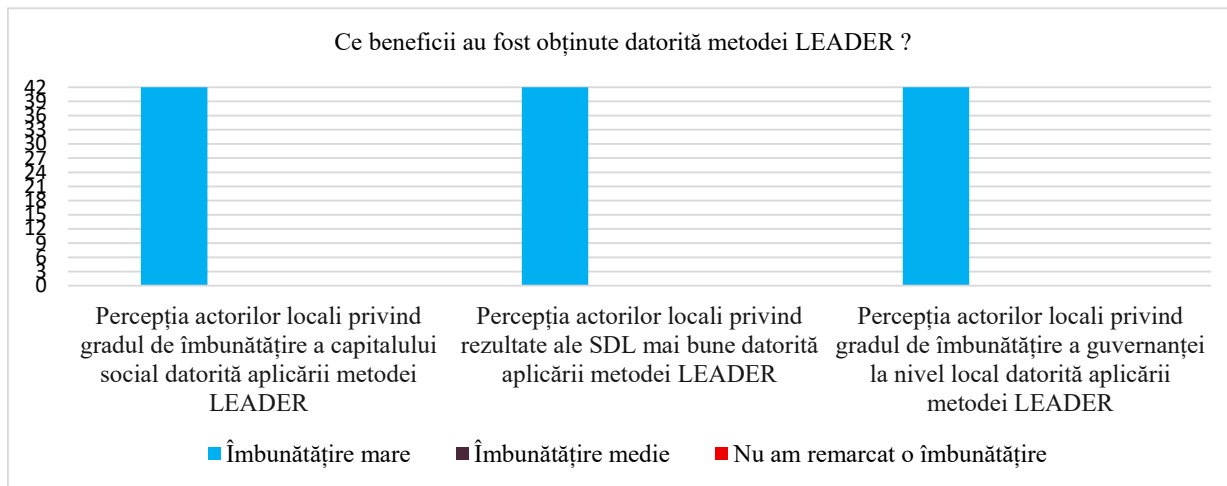
Întrebare 4. Cât de coerentă este logica intervenției care a stat la baza strategiei de dezvoltare locală?

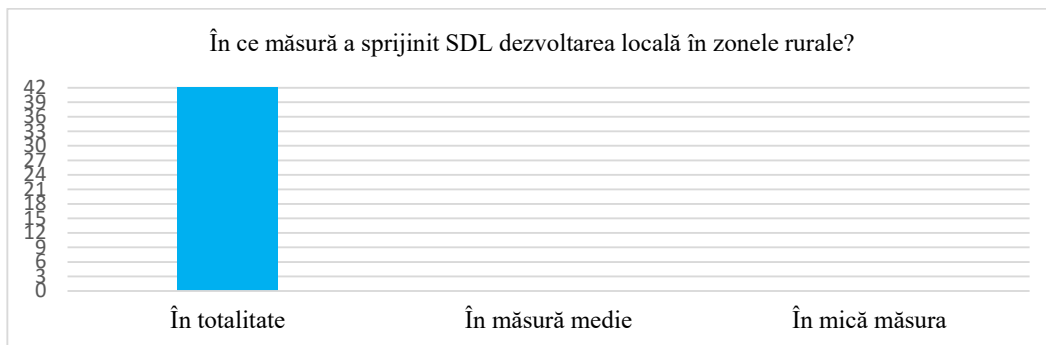
Întrebare 5. În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei?

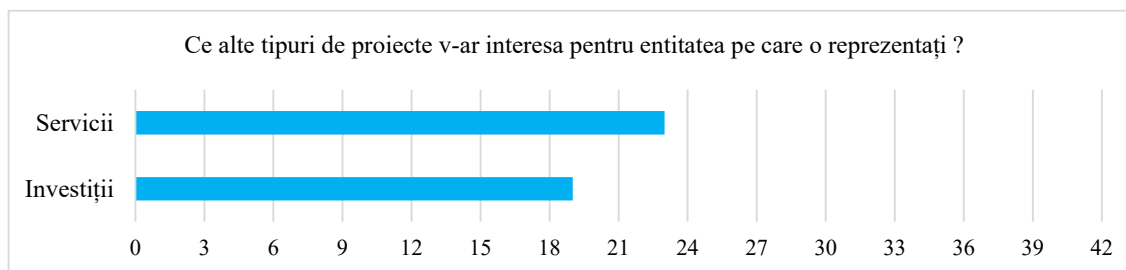
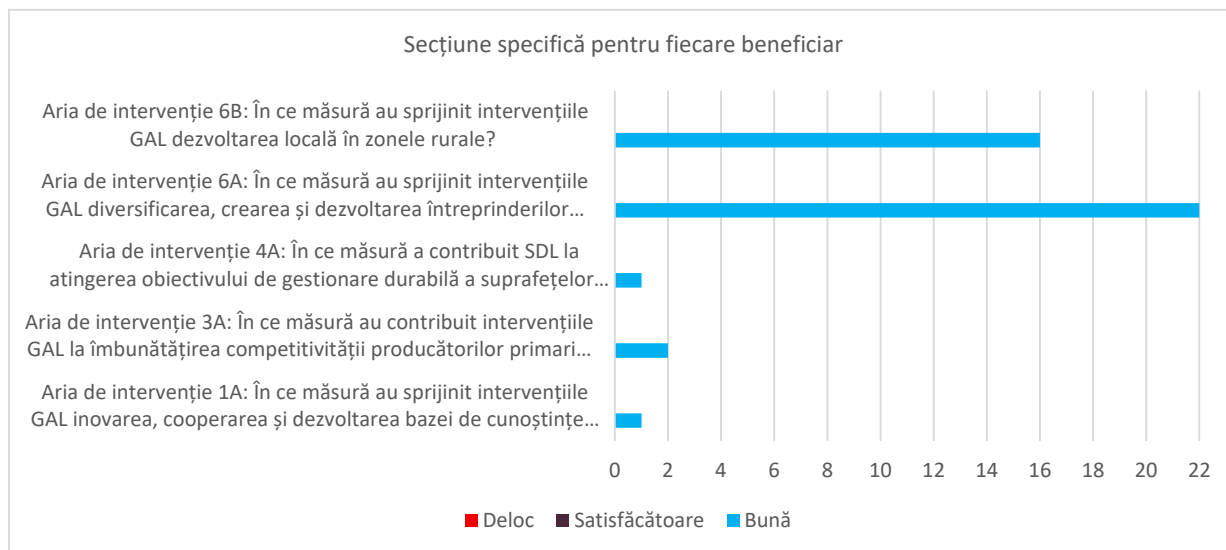
Întrebare 6. Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER ? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernancei locale)

Întrebare 7. În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în teritoriul GAL ?

Întrebare 8 - Secțiune specifică pentru fiecare beneficiar - se va bifa numai în dreptul ariei de intervenție la care ați aplicat

7. Factori de succes și eșec în implementarea SDL

Factori de succes și contexte determinante în implementarea SDL FDZR 2016–2025. Valoarea adăugată a SDL

Intrebare : Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?

Criterii de evaluare:

- Gradul de pregătire a resurselor umane
- Eficienta animarii
- Calitatea procesului de evaluare si selectie a proiectelor la nivel de GAL
- Selectia proiectelor la nivel de AFIR, in special cele referitoare la componenta sociala, minoritati.
- Alocarea financiara din cadrul PNDR programului LEADER, satisface nevoia locala de finantare?

Indicatori:

- Gradul de instruire/formare si calificativele obtinute de catre personalul GAL;
- Grad de contractare pana in prezent, grad de absorbtie

ÎNTREBĂRI	CRITERII DE EVALUARE	INDICATORI
Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?	Gradul de pregătire a resurselor umane -Grad de contractare pana in prezent, grad de absorbtie	Gradul de instruire/formare si calificativele obtinute de catre personalul GAL; Managerul GAL si ceilalti experti GAL implicati atat in procesul de evaluare- selectie cat si in cel de monitorizare, cereri de plata au studii superioare si diverse alte calificari, specializari care cresc calitatea serviciilor prestate(management de proiect, expertiza in achizitii publice, evaluare si selectare proiecte etc). desi a existat o fluctatie a personalului in aceasta perioada, aceasta nu a daunat activitatii GAL. Echipa existenta la data realizarii evaluarii este formata din 4 persoane care au experienta implementarii SDL, 3 dintre aceste persoane detin si calificarea de expert evaluator de proiecte. Fiind un GAL aflat la a doua implementare de SDL , exista deja expertiza in evaluarea si monitorizarea proiectelor, cu atat mai mult cu cat exista angajati care au lucrat impreuna si in implementarea SDL precedenta , iar elaborarea

		actualei SDL a fost facuta de catre executiv, fara subcontractarea unei firme de consultanta. Astfel ca, intreaga expertiza in elaborarea ghidurilor, metodologiilor si implementarii SDL apartine echipei executive GAL, sustinuta si prin sesiunile de instruire organizate, schimbul de experienta cu alte GAL-uri , seminariile, GLL organizate de catre AM PNDR, RNDR, AFIR etc. Gradul de instruire/formare a membrilor GAL (publici/privati) care sunt membrii ai CD, CSP si CC Reprezentantii legali ai Partenerilor publici care sunt parte din GAL FDZR Bargau-Calimani provin din cele mai diverse domenii din punct de vedere al studiilor, cursurilor urmate, a traseului educational si de dobandire de competente. Din punct de vedere al experientei lor in ceea ce priveste implemnetarea proiectelor cu finantare europeana 11 din cele 12 UAT-uri au accesat fonduri europene, prin PNDR la nivel national, atat pe alocarea trecuta, cat si pe cea prezenta, si pe alte fonduri externe sau guvernamentale. Totodata exista comuna Monor care nu a accesat fonduri europene, avand doar proiecte cu finantare guvernamentala si locala, care a accesat pentru prima data fonduri prin PNDR prin intermediul GAL. In ceea ce priveste partenerii privati 8 dintre ei au accesat fonduri europene, fie prin PNDR, fie pe alte linii de finantare POCU, POSCCE etc. Gradul de instruire/formare al beneficiarilor de proiecte depuse in cadrul GAL (publici/privati) Beneficiari publicii in totalitatea lor au experienta implementarii de proiecte cu fonduri europene. Dintre beneficiarii privati de proiecte la data evaluarii, cel putin 4 dintre ei au experienta implementarii de proiecte finantate cu fonduri europene:
--	--	--

Angajamentul și competența echipei GAL

Echipa FDZR Bargau-Calimani a demonstrat **profesionalism procedural** (AFIR/AM-PNDR), **proactivitate** și **proximitate față de comunitate**. „Serviciul de consiliere” oferit beneficiarilor—de la clarificarea eligibilității, la sprijin în achiziții și dosare de plată—**a deblocat proiecte** și a redus erorile tehnice. În special pe măsura M1/6A (privat), mentorarea continuă a făcut diferența în **menținerea capacității de implementare** pentru antreprenori fără experiență în fonduri. Capacitatea instituțională a GAL a fost un factor cheie pentru eficiență. Echipa a fost constantă și cu experiență, reușind să îndeplinească cu succes și la timp toate activitățile obligatorii cu un aparat administrativ mic. Costul salarial pentru echipă a fost acoperit din 19.4 și a reprezentat sub 20% din bugetul total – destul de eficient având în vedere volumul de muncă. Mărturie a eficienței echipei este și faptul că GAL s-a situat, la unele evaluări intermediare, printre GAL-urile fruntașe. La momentul prezentei evaluări avem 99,84% contractare și peste 70% plăți efectuate. Angajamentul și competența echipei GAL: Personalul GAL a fost dedicat, cunoscător al procedurilor și apropiat de comunitate, au menținut un contact permanent cu beneficiarii, ajutând la rezolvarea problemelor. Acest “*serviciu de consiliere*” a fost esențial pentru ca beneficiarii, unii fără experiență, să poată duce proiectele la bun sfârșit – un element intern clar de succes.

Factori externi (contextuali) care au facilitat implementarea:

Cadrul general AMPNDR și CDRJ Sibiu: Programul LEADER a oferit finanțarea și mecanismele, Relația GAL-AM / CDRJ a fost foarte bună, personalul fiind prompt în avizare și consultare.

Condiții macroeconomice favorabile inițiale: În primii ani (2017-2019) economia era în creștere, ceea ce a făcut mai ușoară lansarea de afaceri (cerere de produse, acces la piață). Beneficiarii privați au profitat de acest context, unii reușind să-și crească cifra de afaceri rapid. Identitatea locală și atractivitatea zonei: Un factor pozitiv extern este moștenirea culturală/naturală bogată a zonei, care a dat substanță proiectelor. E mai ușor să ai succes când promovezi ceva autentic. Asta nu e meritul GAL, dar GAL a avut ce valorifica – factor context favorizant.

Totuși, eficiența a fost afectată de factori externi precum:

Birocrația stufoasă (documentații, avize pentru beneficiari) –a consumat timp și resurse. Beneficiarii mici au întâmpinat dificultăți în a naviga procedurile, necesitând mult sprijin din partea echipei GAL (care și-a depășit uneori atribuțiile din fișa postului doar pentru a-i ajuta să completeze dosare). Acest efort extra al echipei nu se vede direct în costuri, dar a însemnat ore suplimentare.

Creșterea prețurilor la materiale și echipamente a pus presiune pe bugetele fixe ale proiectelor, unii beneficiari fiind nevoiți să cofinanțeze peste plan, au aparut renunțări și rezilieri de contracte.

În concluzie, analizând raportul între resursele cheltuite și rezultatele obținute, eficiența implementării SDL este apreciată ca foarte bună. Practic, cu un buget relativ mic, au fost realizate investiții vizibile, sustenabile și care s-au dezvoltat ca modele de foarte bune practici în 12 comune, pe un palier diverde la investiții publice: la investiții agricole, non-agricole sociale, s-au pornit afaceri și s-au creat rețele comunitare – ceea ce reprezintă un randament foarte bun pentru fondurile nerambursabile investite, inclusiv în crearea și menținerea locurilor de muncă în comunitate..

Implicarea liderilor locali (cele 12 UAT-uri)

Primarii și consiliile locale au fost **parteneri activi**: au promovat apelurile, au susținut logistic inițiative (spații, avize), au asigurat ritm de implementare. Pe **M3/6B – Servicii de bază și reînnoirea satelor**, toate cele 12 UAT-uri au implementat proiecte, atingând **contractare și absorbție de 100%**—o performanță care se datorează inclusiv **mobilizării autorităților**. Implicarea liderilor întoate comunele, primarii (și consiliile locale) au sprijinit activ GAL-ul – au promovat apelurile în comunitate, au oferit suport logistic pentru proiectele ce necesitau (de ex., punerea la dispoziție a unor spații, sprijin în obținerea avizelor locale).

Flexibilitatea și adaptabilitatea GAL: adaptabilitate – relocat fonduri între măsuri la nevoie, a făcut animare continuu, a prelungit apeluri, a organizat sesiuni suplimentare de informare. Această dinamică managerială a permis absorbția aproape completă a fondurilor și ajustarea planului de implementare.

Flexibilitatea managerială a GAL

FDZR a demonstrat **adaptabilitate**: a relansat apeluri când a fost necesar, a organizat **animare continuă** și sesiuni suplimentare de informare, a **relocat** credibil fonduri între măsuri, integrând **Tranziție și EURI** (în special către M1/6A pentru inițiative private) atunci când contextul a cerut. Această agilitate a susținut **contractarea >99%** la nivel de SDL și o **absorbție** finală foarte ridicată.

1) Mecanisme de adaptare: cum a fost operată flexibilitatea „de zi cu zi”

- **Relansări de apeluri & etapizare inteligentă.** În loc să „forțeze” închideri premature, GAL a operat **relansări țintite** acolo unde cererea inițială a fost scăzută sau inegal distribuită pe sub-domenii. Au fost derulate **>15 sesiuni** cumulate de apeluri (2017–2025), cu **calibrare progresivă** a calendarului și a perioadelor de depunere (prelungiri justificate, ferestre mai lungi în perioadele afectate de pandemie).
- **Animare continuă + micro-evenimente locale.** S-a trecut de la animări „centrale” la **micro-sesiuni în fiecare UAT** (săli ale consiliilor locale, cămine culturale, sedii GAL). Formatul a fost scurt, practic: 60–90 minute, **discutii pe ghid/achiziții/plăți**, Q&A, exemplificări cu proiecte aprobate.
- **Asistență „one-to-one” pe dosare sensibile.** Pentru solicitanți fără experiență, echipa a introdus **ședințe individuale**: listă de verificare (eligibilitate, devize), simulare de achiziții, pentru cereri de plată, **verificare ex-ante** a punctelor vulnerabile (cash-flow, cofinanțare).

2) Reconfigurarea bugetară: Tranziție & EURI „acolo unde contează”

- **Realocări între măsuri, cu proceduri formale, pe baza execuției și a cererii reale,** GAL a **recalibrat anvelopa** (prin modificarea SDL și a planului financiar), menținând conformitatea cu procedurile AFIR/AM-PNDR (aprobări interne/AGA/CD avizări la nivel național, publicarea pe site).

- **EURI orientat spre privat (M1/6A)** - ondurile EURI au fost **concentrate pe măsura destinată privaților**, pentru a susține redresarea post-pandemie (PGL, turism, servicii). Această opțiune a absorbit rapid cererea și a accelerat implementarea în economie.
- **Gestionarea rezilierilor fără pierderi de absorbție.** În 2024, acolo unde **beneficiari** privați au reziliat „pe ultima sută”, GAL a finanțat proiecte ușor de implementat ex. achiziție de biciclete pentru veloturism), păstrând integral rata de contractare pe măsura M1/6A.

3) Managementul apelurilor de la cerere la contractare

- Pentru fiecare apel: **pre-screening** (verificări minimale), **asistență la completare, evaluare tehnică** cu clarificări focalizate, **pre-contractare** (check de fezabilitate și cash-flow), **contractare**.
- **Indicatori de proces urmăriți lunar:** nr. dosare în lucru/etapă, rata de clarificări rezolvate la prima solicitare, timp mediu de evaluare, rata de respingere din motive evitabile (scăzută în timp).
- **Criterii și punctaje care încurajează integrarea** (ex. PGL conectate la rute turistice locale) și), fără a discrimina solicitanți eligibili.

4) Suport operațional la implementare proceduri de achiziții & plăți

- **Achiziții publice/privat – coaching aplicat, mini-ateliere cu exemple reale:** caiete de sarcini, referate de necesitate, justificări de preț, conformitatea ofertelor, raport de achiziție.
- **„modele de plăți”:** structurarea cererilor de plată, dovezi de livrare, **evitarea dublei finanțări**, reguli de publicitate și arhivare.
- **„Early-warning” pe riscuri:** devieri de preț, întârzieri de lucrări, probleme de aprovizionare – cu **planuri de remediere** și, la nevoie, **reeșalonări** în fereastra procedurală permisă.

5) Managementul riscurilor & al calității: din mers, dar documentat

- **Matrice de risc** la nivel de măsură și beneficiar (tehnic, financiar, juridic). Marker de risc: experiență redusă, investiții de construcții cu volatilitate mare, dependență de un singur furnizor etc.
- **Audit intern procedural** pe etape

6) Guvernanță și conformitate

- **Decizii conforme cu fișele și planul financiar** (versiunea SDL modificată 20.11.2024), cu **avizele și notificările obligatorii**.
- **Transparență:** publicarea apelurilor/rapoartelor de selecție, comunicări de clarificări, actualizări privind modificările planului financiar (FEADR, Tranzitie, EURI).
- **Rol 19.4:** a susținut logistica de animare, evaluare, monitorizare și comunicare, în ciuda constrângerilor de buget de funcționare.

7) Exemple concrete de adaptare (cu efect direct)

- **M1/6A (privat):** realocări + EURI → **portofoliu divers** (PGL, agropensiuni, veloturism, servicii), **>20 locuri de muncă** create (peste țintă). În caz de rezilieri, proiecte „din stand-by” au fost activate pentru a **menține contractarea**.
- **M3/6B (public):** planificare pe **12/12 UAT** → **100% contractare și absorbție**; secvențierea execuțiilor a ținut cont de sezon, aprovizionare, avize.
- **M4/6B (social/integrare):** după o **reziliere**, GAL a preluat **rol de beneficiar** pentru **Centrul multifuncțional educațional Jelna**, asigurând astfel **continuitatea impactului social** în teritoriu.
- **M5/2A & M6/2A (agricol):** deși cu **alocări reduse**, ambele au fost **contractate și plătite integral**, funcționând ca **proiecte-pilot** de modernizare și diversificare.

8) Rezultate măsurabile ale flexibilității

- **Contractare totală SDL: >99%** (consolidată prin relansări, realocări, activarea pipeline-ului).
- **Absorbție: foarte ridicată** per ansamblu; **100%** la M3/6B; **M4/6B** în curs (Jelna), restul măsurilor cu plăți consistente.
- **Reducerea pierderilor** datorate rezilierilor: prin **înlocuiri rapide** și alocări „pe stoc” (liste de rezervă + proiecte mature).

Lecții învățate (din perspectiva flexibilității)

1. A menține un **flux constant** de idei/proiecte reduce riscul „golurilor” la rezilieri/retrageri.
2. **HUB uri operative - informări generale.**, transferul de know-how „pe dosar” scade erorile și **grăbește plățile**.
3. **EURI & Tranziție** sunt mai eficiente dacă **țintesc exact** zonele cele mai „elastice” la impact (ex. privat – M1/6A).
4. **Guvernanță documentată:** flexibilitatea **nu înseamnă arbitrar**; fiecare ajustare trebuie **traseizată** (minutată, avizată, publicată).

Concluzie de management

Prin relansări calibrate, animare continuă, realocări prudente (FEADR/Tranziție/EURI) și intervenție „de aproape” în implementare, GAL FDZR a practicat **o flexibilitate managerială matură, predictibilă procedural și orientată pe rezultate**. Acesta este motivul pentru care SDL a ajuns la **contractare >99%** și la **absorbție de vârf**, cu **impact vizibil** atât în zona publică (M3/6B), cât și în cea privată (M1/6A), și cu proiecte sociale strategice (M4/6B – Jelna) capabile să genereze efecte multiplicatoare pe termen mediu.

Factori externi favorizanți

- **Cadrul LEADER și relația cu structurile PNDR:** procedurile și finanțarea au oferit arhitectura necesară; **relația de lucru** cu nivelurile AM/AFIR a fost operativă, cu clarificări în etape critice.
- **Fereastra macrofavorabilă (2017–2019):** Cererea în creștere a permis **demararea de afaceri** și validarea rapidă a unor proiecte private (M1/6A).
- **Identitatea locală & atractivitate natural-culturală (Bârgău-Călimani):** resursele endogene—tradiții, peisaj, gastronomie—au permis proiecte cu **poveste autentică** (PGL, agropensiuni, veloturism), sporind șansele de **impact**.

Factori interni cu dificultăți

- **Capacitate administrativă variabilă la beneficiari:** antreprenori debutanți, ONG-uri mici sau UAT-uri cu echipe tehnice reduse au necesitat **asistență intensă**; unele proiecte au înregistrat **retragere/reziliere** (ex. la M1/6A două rezilieri, un retras; la M4/6B un contract reziliat). Efortul de „corectură” a consumat timp echipei GAL.
- **Comunicare publică inițial insuficientă:** primele sesiuni au avut **apetență scăzută** pe anumite măsuri; după **animare accelerată și relansări**, GAL a reușit să aibă suficiente proiecte pentru a contracta fondurile alocate.
- **Echipă GAL nu este una mare pe 19.4, iar perioadele de salarizare s-au intercalat cu cele de voluntariat.** Limitările bugetare 19.4 au îngustat marja de a extinde resursa umană, GAL a aplicat și pentru alte finanțări pentru a își mari temporar echipa și pentru a
- asigura fonduri suficiente pentru implementarea cât mai eficientă a SDL și a menține o echipă funcțională de experți.

Factori externi de dificultate

- **COVID-19 (2020–2021):** Întâlniri mutate online, **întârzieri** în execuții (evenimente culturale anulate, turism afectat), presiune pe cash-flow. Adaptarea a venit prin **prelungiri** și replanificări; proiectele au fost **duse la capăt**.
- **Deficit de forță de muncă calificată:** beneficiarii privați (ex. servicii/ construcții) au semnalat **dificultăți de recrutare**, cu impact pe tempoul lucrărilor.
- **Volatilitate normativă:** ajustări la achiziții/fiscalitate au introdus **întârzieri** și costuri suplimentare de conformare; a fost necesară consiliere.

Evaluarea sintetizată pe criterii

SWOT (sinteză)

Puncte tari

- Contractare **>99%**, **absorbție foarte ridicată**; **M3 – 100%** la 12/12 UAT-uri.
- Echipa GAL **competentă și dedicată**; suport intens beneficiarilor.
- **Coerență** public–privat–agricol; **Tranziție/EURI** integrate la timp.
- **Identitate locală** exploatată, construită, promovată (PGL, turism, Colibita, Piatra Fantanele, Jelna, Dealu Negru).

Puncte slabe

- Capacitate administrativă **heterogenă** la beneficiari (erori, corecturi).
- Echipă **subțire** numeric pe 19.4; vârfuri de lucru dificile.

Oportunități

- Noua programare **2023–2027** (finanțări LEADER).
- **Cooperare inter-teritorială și internațională** (bune practici, lanțuri turistice/agro).
- **Digitalizare & smart village** în infrastructuri publice și afaceri.

Amenințări

- Volatilitate macroeconomică, lipsa de predictibilitate, situații externe de criză (inflație, costuri materiale crescute, război, situație internațională instabilă, situație guvernamentală instabilă, insecuritate financiară și legislative etc).
- **Depopulare** rurală / deficit forță de muncă.
- **Schimbări normative frecvente** cu efect de încetinire.

8. Concluzii și recomandări

- **Implementarea SDL FDZR Bârgău-Călimani este o reușită: grad de contractare aproape integral, absorbție de top (M3 – 100%; M1/M5/M6 foarte bune; M4 în curs, cu un proiect reziliat și unul strategic în implementare – Centrul multifuncțional educațional Jelna).**
- **Impact demonstrabil:** servicii publice îmbunătățite (M3), incluziune socială (M4), locuri de muncă peste ținta pe M1, investiții turistice/ gastronomice locale, modernizare agricolă (M5/M6).
- **Valoare adăugată LEADER:** parteneriat consolidat, **încredere** crescută, **capacitate** de execuție și adaptare dovedită. Construire și dezvoltare rețea comunitară: UAT-uri mai cooperante, mediu privat mai conectat cu administrația locală, rețea partenerială, județeană, regională, transnațională. Atragerea de fonduri din mai multe surse,
- dezvoltare comunitară în parteneriat, accesarea de proiecte integrate, strategice, planificare și acțiuni pe termen lung, coeziune crescută la nivelul comunității care a învățat să identifice corect proiectele care aduc plus valoare comunei și să participe active la ele

Recomandări operaționale pentru noua strategie (2023–2027):

1. **Simplificare pentru beneficiari** – ghiduri scurte, checklist-uri, micro-traininguri (achiziții, plăți, raportare).
2. **Întărirea 19.4** – consolidarea echipei (inclusiv part-time/extern), rol clar în comunicare și M&E.
3. **Scalarea M1** – prioritate pentru proiecte integrate (PGL + rute + agropensiuni), marketing de destinație, **digital** (rezervări, branding).
4. **Public inteligent** – pe M3/M4: dotări digitale, eficiență energetică, acces „smart” la servicii, **rețea** de centre comunitare.
5. **Cooperare** – parteneriate inter-GAL naționale și internaționale, cu extinderea parteneriatului prin dezvoltarea de activități și acțiuni în parteneriat și cu Consiliul
6. Județean/ONG/mediul privat din regiune și naționale/internaționale, dezvoltarea de proiecte pilot replicabile.
7. **M&E** – indicatori clari pe **rezultate și impact**, monitorizare pe **plăți efective** (nu doar alocare/contractare), urmărire a **sustenabilității** post-plată (ex. joburi la 12–24 luni). **Integrarea minorității romă** – proiecte educaționale și de ocupare adaptate, pentru reducerea excluziunii.
8. **Sprijin pentru cooperative agricole** – consiliere, facilități fiscale și promovare pentru asocierea fermierilor.
9. **Extinderea infrastructurii sociale** – centre pentru vârstnici și servicii de îngrijire la domiciliu.
10. **Hub rural de inovație** – un centru pentru start-up-uri rurale (IT, ecoturism, meșteșuguri modernizate).

11. SDL FDZR Bârgău-Călimani a generat **impact semnificativ multisectorial**: în agricultură, non-agricol, servicii sociale și turism.

- S-au creat **locuri de muncă** și oportunități pentru tineri, au fost modernizate ferme și infrastructuri sociale, iar turismul a primit un nou impuls.
- Prin bonusare și fonduri EURI, GAL a reușit să extindă portofoliul de proiecte și să răspundă flexibil la nevoile emergente (inclusiv post-pandemie).
- Concluzie: SDL FDZR Bârgău-Călimani este un **exemplu de implementare eficientă și adaptativă a abordării LEADER**, cu impact real asupra comunităților rurale. Recomandările formulate **se bazează pe lecțiile învățate în perioada 2016–2025** și pe nevoile identificate pentru viitor. Ele vizează consolidarea succeselor existente, rezolvarea punctelor slabe și orientarea resurselor către domenii cu valoare adăugată structurală.

12. Principiile LEADER aplicate în teritoriu

Metoda LEADER a reprezentat fundamentul SDL FDZR, aplicată consecvent pe parcursul celor 9 ani de implementare.

- **Abordare de jos în sus (bottom-up)** – comunitățile locale au fost implicate direct prin consultări publice, chestionare, focus-grupuri și întâlniri tematice.
- **Parteneriat public–privat** – structura GAL (40 membri, 67,5% privați și ONG) a asigurat echilibrul decizional și transparența.
- **Multisectorialitate** – SDL a finanțat proiecte în agricultură, non-agricol, social, cultural și turistic, ilustrând caracterul integrat al intervențiilor.
- **Inovație** – prin proiecte noi în comunitate (centre multifuncționale, hub-uri turistice, digitalizare prin EURI).
- **Networking și cooperare** – GAL a participat la schimburi de bune practici cu alte GAL-uri și a dezvoltat parteneriate interinstituționale.

9. Plusvaloare pentru teritoriu

- **Creșterea capacității comunităților** – cetățenii au devenit mai activi, au învățat să colaboreze și să propună soluții.
- **Consolidarea identității locale** – tradițiile, patrimoniul cultural și brandul Colibița au fost promovate și valorificate.
- **Stimularea antreprenoriatului** – tinerii au primit oportunități de a dezvolta afaceri în turism, servicii și agricultură modernă.
- **Îmbunătățirea calității vieții** – prin acces la servicii sociale integrate, infrastructuri comunitare și locuri de muncă.
- **Crearea unui model replicabil** – **SDL FDZR Bârgău-Călimani** este un exemplu de bună practică prin modul în care a combinat resursele FEADR, Tranziție și EURI și alte fonduri pentru a maximiza impactul SDL în teritoriu, pentru parteneriat și rețeaua comunitară create.

Valoarea adăugată a SDL FDZR Bârgău-Călimani nu constă doar în numărul de proiecte finanțate sau sumele atrase, ci mai ales în **transformarea teritoriului**: comunități mai active

Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bârgău - Călimani

Sediu: Jelna nr. 110, comuna Budacu de Jos, jud. Bistrița-Năsăud
Telefon: +40 740297211, email: gal@bargau-calimani.ro, website: bargau-calimani.ro

și mai incluzive, parteneriate consolidate, servicii sociale și educaționale moderne, turism dezvoltat și economie rurală diversificată. Implementarea acestei SDL a demonstrat că metoda LEADER este nu doar un instrument financiar, ci un **mecanism de guvernanță locală participativă**, care lasă o amprentă durabilă asupra dezvoltării rurale.

Federația pentru Dezvoltarea Zonei Rurale Bârgău-Călimani

Reprezentant legal

Adina Veronica CHIFOR